

Fogyasztóvédő Alapítvány Heti sajtószemle 2019. 6. hét

Dízelbotrány: százezrek perelnek

Négyszázezernél is több dízelautó-tulajdonos csatlakozott Németországban ahhoz a csoportos keresethez, amelyet a fogyasztóvédelmi szervezetek országos szövetsége és az autóklub (ADAC) szervezett a Volkswagen ellen az autógyártó konszern dízelbotránya miatt - írták német hírportálok. A dízelbotrány úgy került nyilvánosságra, hogy az Egyesült Államok Környezetvédelmi Ügynöksége 2015-ben megvádolta a gyártót, hogy olyan szoftvert telepített 482 ezer dízeljármű kipufogógáz-tisztító berendezésébe, amely érzékeli a mérés körülményeit. Az autó így a teszteken a valóságos nitrogén-oxidkibocsátás töredékét mutatta. A VW elismerte a csalást. Az ügy világszerte a VW mintegy 11 millió járművét érinti, ebből 8,5 milliót az EU-ban adtak el. A vizsgálatok más gyártóknál is kimutattak hasonló szabálytalanságot. | VG

[Eredeti](#)

(Világgazdaság, 2019. február 04., hétfő, 16. oldal)

Rajzpályázatot írtak ki iskolásoknak

Hazánk valamennyi általános és középiskolása számára országos rajzversenypályázatot hirdetett a Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetsége (FEOSZ) a Gazdasági Versenyhivatal támogatásával. A pályázat célja, hogy a koruk révén kiszolgáltatott fogyasztók, a diákok az interneten és a közösségi médiában nap mint nap található megtévesztő reklámokról mind pontosabb ismereteik legyenek, amihez a tudatosság az egyik legjobb út. A fiatalok a jövő fogyasztói, ezért elengedhetetlen, hogy már gyermekkorban megismerkedjenek a legalapvetőbb tudnivalókkal. Így például a tisztességtelen és megtévesztő kereskedelmi gyakorlatokkal, reklámokkal és az ezekhez kapcsolódó alapvető tudnivalókkal is - hívja fel a figyelmet a FEOSZ. A pályázattal a versenyhivatal és a szövetség meg kívánja erősíteni a diákok versenykultúrával, a kereskedelemben jellemző gyakorlatokkal kapcsolatos tudását. A tanulók két korcsoportban (8-14 évesek, 15-18 évesek) nevezhetnek kézzel készített rajzaikkal, az internetes átverések, a tisztességtelen élelmiszerreklámok és a csalogató reklámok kategóriájában. A pályázatokat legkésőbb március 15-ig kell elküldeniük a FEOSZ-nak, és elektronikus formában is el kell juttatniuk CD-n, DVD-n vagy emailben a feosz@feosz.hu e-mailcímre. A legjobb pályamunkákat elkészítő diákokat értékes nyereményekben, felkészítő tanáraikat pedig különdíjban részesítik a programot lezáró, április 15-i ünnepélyes díjátadó rendezvényen.

(MI)

[Eredeti](#)

(Magyar Idők, 2019. február 04., hétfő, 16. oldal)

Koffeinalapon verhetetlennek tűnik az egyszerűbb megoldás

KÁVÉ | Eszpresszó versus filterkáv

Régi vitatéma a kávéfogyasztók körében, hogy melyik főzet tart ébren jobban, a filteres kávé vagy az eszpresszó. Még most is makacsul tartja magát az erős eszpresszó kifejezés, amelyet elsősorban a magas koffeintartalomra értenek, holott a legszakszerűbben elkészített eszpresszóban sincs annyi koffein, mint egy otthoni kotyogóssal készült kávéban vagy éppen az Amerikában imádott filteresben. Nem járnak messze a valóságtól, akik szerint az eszpresszó ereje a koffeintartalmára utal. Ugyanis az eljárással, főleg a nagyon finomra őrölt kávé esetében, szinte az összes benne lévő koffeint ki lehet nyerni a kávéból, de ahhoz nagyon kitartóan kell nyomni a gombot, hogy lefőjön egy deci kávé.

A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatósággal együttműködő Tudatos Vásárló honlapon található egy koffeintáblázat, amely 100 grammra vetítve mutatja ki egyes termékek koffeintartalmát. (Egy tábla étcsokiban például több koffein van, mint egy csésze kávéban.) Ennek alapján 100 gramm eszpresszókávéban 50-175 milligramm koffein található. Egy csésze eszpresszóhoz 7-11 gramm őrölt pörkölt kávéra van szükség. A baristák könyveiben 30 millilitert ajánlanak egy adaghoz, vagyis egy csészében 15-52,5 milligramm koffein oldódik fel - feltéve, hogy egy deciliter kávéból készül egy 30 milliliteres adag. Így átlagosan 41,3 milligramm koffeint kapunk adagonként. Ám senki nincs, aki egy deci eszpresszót főzne le egy adaghoz, a kiskereskedelmi forgalomban kapható gépeket is inkább 30 milliliterre kalibrálják.

Jól ismert tény, hogy a kávé főzésekor először az aroma oldódik ki, s csak utána a koffein. Vagyis minél hosszabb ideig ázik a kávé a vízben, annál biztosabban engedi ki a koffeintartalmát. Az eszpresszó esetében nagyon rövid ideig ázik (25-30 másodperc az elkészítési ideje áztatással és préseléssel együtt) a kávé a forró vízben, vagyis az erejét elsősorban az aromája jelenti, a koffeintartalom sokkal inkább közelít a 15 milligramm határhoz, mint az 52,5- hez. Az amerikaiak és a németek vagy a franciák által kedvelt filteres kávéban a portál adatai szerint 40-80 milligramm koffein van. Ebből adagonként 60 millilitert szoktak felszolgálni, tehát egy csésze filteres kávéban 24-48 milligramm koffein található, vagyis egy adag koffeintartalma átlagosan (tessék utánaszámolni) 48 milligramm. A filteres kávéra egyébként jellemző az egyszerre lefőzött nagyobb mennyiség, a főzés percekig tart, vagyis ebben a termékben az átlagos koffeintartalom inkább a 80 milligrammhoz közelít. Napi három-négy csésze kávé problémamentesen fogyasztható, az amerikai ételmiszer- és gyógyszerbiztonsági hatóság szerint napi 400 milligramm koffein bevitele még összeegyeztethető egy egészséges (nem várandós) felnőtt kiegyensúlyozott táplálkozásával. Vagyis két eszpresszó mellé még bőven elfér egy fél tábla csoki is.

H. GY.

[Eredeti](#)

(Világgazdaság, 2019. február 04., hétfő, 14. oldal)

Mit tegyek, ha nem küldi az árut a webshop?

Visszaszerezheted a pénzed? Hova fordulj jogorvoslatért?

A címben feszegetett kérdést megtörtént események ihlették. Egy török cégtől rendeltem telefontokot, ami soha nem érkezett meg. A kereskedő korábban már megbízhatónak bizonyult, ezúttal viszont még a leveleimre se volt hajlandóak reagálni. Végül csak azért tudtam visszaszerezni a pénzem, mert az internetes fizetést a PayPallel bonyolítottam le, ami néhány végtelennek tűnő nap után helyt adott a reklamációnak. De mi a teendő egy bankkártyás tranzakció vagy előreutalás esetén? Megkérdeztem egy szakembert. 14 nap a vízválasztó Feltéve, hogy Magyarországon bejegyzett vállalkozásról beszélünk. Dr. Kiss-Benedek Damarisz, a Fogyasztóvédők Magyarországi Egyesületének jogásza szerint a 45/2014 kormányrendelet előírja: amennyiben a fogyasztó az interneten keresztül vásárol, a termék kézhezvételétől számított 14 naptári (!) napon belül elállási joggal élhet. Ez abban az esetben is érvényes, ha a webáruház nem szállítja ki a terméket, és még csak indokolni sem kell. A jogász azt mondja, az elállást elméletileg szóban is meg lehet tenni, de egy esetleges későbbi jogvitára gondolva tanácsos írásban is nyomatékosítani. Már csak azért is, mert a bizonyítás terhe a fogyasztóra hárul. A labda ezután már a kereskedő oldalán pattog, 14 naptári nap áll a rendelkezésére, hogy visszajuttassa a vételárat, illetve ha volt, a szállítási költséget. Amennyiben a határidőn belül nem kapjuk vissza a pénzünket, felszólítólevélben jelöljük meg egy végső határidőt, jelezve, hogy utána megtesszük a szükséges jogi lépéseket. Nyugi, a jogszabályok téged védenek! Fotó: Shutterstock Nem vagy egyedül Még ha a webshop nem is akar fizetni, akkor sincs lefutva a meccs. Mivel mindenkinek az az érdeke, hogy ne kelljen pereskedni, első körben a megyei békéltető testületnél érdemes próbálkozni. Itt ingyenesen lehet jogorvoslatot kérni, ellentétben a közjegyző által indított fizetési meghagyással, ami viszonylag gyorsan végbemegy, ám illetékköteles (a termék értékének 3 százaléka, minimum 5 ezer forint). Az utóbbi forgatókönyvnel a kereskedőnek 15 napja van reagálni. Ha nem veszi át a levelet, vagy sumákolni próbál, a fizetési meghagyás egyből jogerőre emelkedik, vagyis végrehajtható lesz. Ha azonban vitatja, a polgári per elkerülhetetlenné válik. Dr. Kiss-Benedek Damarisz szerint az eljárás igencsak elhúzódhat, ezért mérlegelni kell, hogy megéri-e belevágni. Egy zokni miatt például biztosan nem, de egy több százezres műszaki cikknél már lehet realitása a dolognak. Őrizd meg a számlát A csomagolásnak viszont nem kell sértetlennek lennie, bármit is állítson a kereskedő. Az még nem baj, ha kipróbálsz a terméket, csak tartósan nem szabad használnod, mert úgy megfizettethetik veled az értékcsökkenés mértékét. A kormányrendelet ugyanakkor meghatároz néhány kivételt is - mint amilyenek a higiéniai termékek -, melyeknél csak bontatlan csomagolással élhetsz elállási joggal. Még az EU is "biztonságos" Az Európai Unió területén belüli rendelések már egy fokkal neccesebbek, de annyira azért nem, mintha egy kínai webshopból vásárolnál. Ha a vállalkozás nem akarja visszaadni a pénzed, Dr. Kiss-Benedek Damarisz szerint a budapesti békéltető testülethez, vagy közvetlenül az Európai Fogyasztói Központhoz fordulhatsz. Ezekon a jogi fórumokon az a cél, hogy peres eljárás nélkül, egyezséggel záruljon a jogvita. Létezik az európai fizetési meghagyásos eljárás is, amely a magyar fizetési meghagyáshoz hasonló. Ha pedig valamilyen fogyasztóvédelmi jogsértés is történik, a Gazdasági Versenyhivatalt keresheted (magyar vállalkozás esetén az illetékes járási hivatal fogyasztóvédelmi osztályánál élhetsz bejelentéssel). Az unió határain kívül sajnos már korántsem ennyire kedvező a helyzet. Az egyetlen dobásod a peres eljárás,

ami ugyebár meglehetősen költséges és időigényes lehet. Mielőtt cselekednél, mindenképp kérdezz meg egy ügyvédet! A pereskedést legfeljebb akkor úszhatod meg, ha olyan internetes piacterekről vásárolsz, mint az eBay (vagy hozzám hasonlóan PayPalal fizetted), ezeken a felületeken ugyanis pénzvisszatérítést kérhetsz - még abban az esetben is, ha a kereskedővel egyébként nem sikerül zöld ágra vergődnöd. A bankkártyád adatait csak megbízható webhelyeken add megFotó: Shutterstock Hogyan fizessek? A jogász szerint a legnagyobb biztonságban az utánvétellel vagy. A termék árát így csak azután kell kifizetni, hogy kézhez kapod, sőt talán még fel is bonthatod, hogy meggyőződj róla, minden rendben van-e. A bankkártyás fizetésnél óvatosságnak kell lenni, nehogy adathalászat áldozatai legyünk. Előreutalás esetén pedig ellenőrizzük, hogy létező vállalkozásról van-e szó. Ha az eladó fél magyar, ezt az Igazságügyi Minisztérium cégjegyzékében teheted meg. Nem kerül semmibe, de sok mulhat rajta, hiszen ha egy szabálytalanul működő webshoptól vásárolsz, elég kicsi az esélye, hogy valaha is visszontlásd a pénzed. Ilyen szempontból veszélyesebbek a facebookos, instás ügyletek is, mert ezek mögött gyakran nem is vállalkozások, hanem feketén üzletelő magánszemélyek állnak. A biztonságos netezésről alábbi cikkünkéről írtunk bővebben:

[Eredeti](#)

(divany.hu, 2019. február 04., hétfő)

Mitől egészséges vagy biztonságos egy élelmiszer?

Átfogó kutatást végzett a NÉBIH általános iskolások körében az élelmiszer-biztonságról. A gyerekek tudatosságán még van mit csiszolni, ami azért nagyon fontos, mert ez a korosztály a legfogékonyabb a helyes szokások elsajátítására. A megfelelő szemléletformáláshoz a szakértők a pedagógusok bevonását is javasolják.

A nemrég publikált kutatásból a Laboratorium.hu készített összefoglalót. A gyerekek nem érzékelik megfelelően a határvonalat a táplálkozástudomány és az élelmiszer-biztonság fogalmai között:- derül ki a WESSLING Nonprofit Kft. által szerkesztett Élelmiszerbiztonsági Közlemények című szaklap legfrissebb számából. A különbségtétel azért nagyon fontos, mert a területek összemosódásából adódóan a húshoz és a tojáshoz rendelhető kockázatok alulértékelődhetnek. Az Európai Élelmiszer-biztonsági Hivatal (EFSA) jelentése alapján az élelmiszer-eredetű megbetegedések forrása az események 44,8 %-a húshoz és egyéb hústermékekhez, 9,0 %-a tojáshoz és egyéb tojástermékekhez köthető - írja Dorkó Annamária, Szabó-Bódi Barbara, Kasza Gyula (Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal), illetve Balogh-Berecz Ágnes (Szent István Egyetem, Élelmiszertudományi Kar) az 5-8. évfolyamos korosztály körében készült kutatás ismertetésében (a kutatásban 662 10-14 éves korú iskolás vett részt). A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) többek között azért kívánta megvizsgálni a gyerekek élelmiszer-biztonsággal kapcsolatos tudatosságát, mert korábbi kutatási eredmények egyértelműen igazolták, hogy rossz szokásainkat felnőtt korban csak jelentős erőfeszítések árán tudjuk megváltoztatni, ezért a helyes magatartásminták elsajátítására az élet korai szakasza, azaz a kisgyermek- és serdülőkor a legalkalmasabb. A gyerekek a legkockázatosabb élelmiszert a kólát és a csipszet tartották, és csak ezután következett a darált hús és a tojás. Előkelő helyen szerepelt még a csokoládé is. A legtöbben (489 gyermek) a lejárat dátumot emelték ki, ezt követte 477 említéssel az összetevők listája. Ezekon kívül

180 diák tartja kötelezőnek a származási hely feltüntetését, majd a tápanyag-összetételre és energiataralomra vonatkozó jelölések, a termék tömegére, térfogatára, valamint a csomagolásban található termék mennyiségére vonatkozó adatok következnek. Elgondolkodtató, hogy a termékre vonatkozó tárolási és felhasználási javaslatok csomagoláson való feltüntetését csak 37 diák tartotta lényegesnek. Pedig ahhoz, hogy a gyártó által előállított, boltokban megvásárolt termék akkor is biztonságos legyen, amikor az asztalunkra kerül, figyelembe kell venni a csomagoláson feltüntetett tárolási és felhasználási javaslatokat. Miről lehet megismerni a romlott ételt? A kérdésre 521 válaszadó említette a kellemetlen szagot, 356 diák a penész megjelenése alapján ítéli meg az élelmiszer fogyaszthatóságát. Jelentős számban (303) fordul elő, hogy csak az élelmiszer kóstelése során tapasztalt kellemetlen ízből következtek az élelmiszer fogyasztásra való alkalmatlanságára. A kutatásban szó esett még a hűtőszekrény optimális működési hőmérsékletéről (itt a válaszadók több, mint harmada sajnos rossz választ adott), illetve a megmaradt ételek későbbi fogyaszthatóságának biztosításáról, vagyis az ételben esetlegesen jelen lévő kórokozók leghatékonyabb elpusztításáról (a kitöltők többsége helyesen a sütést jelölte meg). A tudásátadás sikeressége érdekében a kutatók nélkülözhetetlenek tartják az élelmiszer-biztonsági területen alapos ismeretekkel felvértezett pedagógusok bevonását, illetve egy eredményesen alkalmazható oktatási eszköztár kifejlesztését is.

Eredeti

(magyarmezogazdasag.hu, 2019. február 04., hétfő)

A webáruházaké a jövő

A korábbi évekhez képest tavaly az interneten vásárlók több kedvezményhez jutottak, a nagyáruházakon belül pedig megjelentek a bolt a boltban formációk

Bevételüket tekintve kiugró évet zártak tavaly a magyar webáruházak, illetve egyre nagyobb teret hódít az áruház az áruházban elrendezés is.

A legfrissebb statisztikák szerint 2018-ban meghaladta az ötszázmilliárd forintot a webáruházak élelmiszerekből és iparcikkekéből származó kiskereskedelmi forgalma - írja a Blokk.com. Bár az adatok feldolgozásában még csak novembernél tartanak, de így is egyértelműen látszik, hogy az elmúlt évekhez képest tizenegyszeresére nőtt az internetes áruházak piaca.

A webes kereskedések ugyan nem adják ki a legfontosabb pénzügyi adataikat, de mivel az önálló áruházak adatai nyilvánosak, a rangsort sem lehet sokáig titokban tartani.

Eddig az Extrem Digital birtokolta az első helyet, azonban könnyen előfordulhat, hogy a Media Markt rövid időn belül megelőzi. A Tesco is trónkövetelő lehet, ugyanis rohamléptekben építi ki országos kiszállítói hálózatát. A listán előkelő helyen szerepel a 2018-ban a magyar piacra lépett Alza is, bár az eMaghoz hasonlóan a forgalma nagy részét nem nálunk könyveli el.

Az előrejelzések alapján idén erősödik az élelmiszer-webpiac is, ringbe lép a Spar.

A statisztikákból az is kiderül, hogy a korábbi évekhez képest 2018-ban az interneten vásárlók több kedvezményhez jutottak, ez azt jelenti, hogy a weben szinte mindennap "fekete péntek"

Aki mégis a hagyományos vásárlás mellett dönt, az is jelentős változásokkal találkozhat. A Gazdasági Versenyhivatal határozata alapján a hipermarketek a saját eladóterükből adhatnak bérbe területet. Ez az úgynevezett shop in shop (bolt a boltban) rendszer. Ezt a formát a Tesco már korábban meghirdette, és így "fogadta be" a Média Marktot. Ilyen esetekben a két áruháznak teljesen külön pénztárai lesznek, és természetesen a bevétel sem adódik össze. A kedvező együttműködésre féltékeny versenytársak attól tartanak, hogy mindkét áruházlánc jól jár, hiszen folyamatosan erősítik majd egymást.

Tízszázalékos béremelés, ezermilliárdos költség

Nyilvánvaló, hogy a dolgozók munkabére ugyanúgy beletartozik egy vállalkozás "rezsijébe", mint a villany-, a víz- vagy éppen a gázzámla. A munkaerőhiány és a minimálbérek kötelező emelése miatt év közben is folyamatosan emelni kell a béreket. A legfrissebb felmérések szerint 2018-ban több mint tíz százalékkal emelkedett a bolti dolgozók keresete, a múlt év bérköltsége pedig túllépte az ezermilliárdos határt.

Egyre többet és többször vásárolunk a világhálón, megtízszereződött a webpiac.

Domján Vivien

[Eredeti](#)

(Magyar Hírlap, 2019. február 05., kedd, 11. oldal)

Hiányos tájékoztatás: több terméknel nincs magyar nyelvű leírás

Szaktoltban vásárolt terméknel elvárható, hogy legyen hozzá magyar nyelvű leírás - vélekedik olvasónk. A szabályozásoknak köszönhetően ez a legtöbb esetben így van, viszont lehet találni olyan termékeket is, ahol hiányzik.

BARANYA - Hobbiboltban vettem nemrég egy kreatív terméket - kezdi történetét olvasónk - Ehhez egy speciális technikát kell alkalmazni, amit nem ismertem. Megdöbbenve vettem észre, hogy a termékhez nem volt magyar nyelvű leírás.

Elmondása szerint a képekből nagyjából kitalálta, hogyan kell vele dolgozni, de segítséget kellett kérnie, hogy minden lépést pontosan megértse.

- Mivel a terméket egy szaktoltban vettem, nem is gondoltam volna, hogy nincs hozzá magyar nyelvű használati utasítás. Ha a vásárban vagy egy utcai árusnál vásároltam volna, akkor elfogadom ezt, viszont úgy gondolom, egy üzlet ilyen nem engedhet meg - mesélte felháborodva. - Hasonló már máskor is előfordult. Volt, hogy a szaktoltban vett macskaeledelen nem találtam meg magyarul, milyen ízesítésű.

Az üzletben vásárolt termékekhez többnyire mellékelnek magyar nyelvű leírást, hiszen az erre vonatkozó előírásokat különböző fogyasztóvédelmi, piacfelügyeleti törvények és rendeletek szabályozzák.

Az ügyel kapcsolatban megkerestük a Baranya Megyei Kormányhivatalt. Tájékoztatásuk szerint általánosságban elmondható, hogy a forgalmazói lánc valamennyi szereplője felelős a megfelelő tartalmú használati, kezelési útmutató meglétéért. Bármilyen terméket is vásárol a fogyasztó, annak rendeltetésszerű használatához, kezeléséhez elengedhetetlen az egyértelmű, magyar nyelvű tájékoztató. Ez különösen fontos, mikor biztonságossági kérdés is felmerül, vagyis például ha egy rosszul összeszerelt termék életveszélyt okozhat. Ilyenek a villamossági termékek, sporteszközök vagy gyerekjátékok.

A fogyasztóvédelmi hatóság ellenőrzései során vizsgálja a használati útmutatók meglétét és tartalmi megfelelőségét. Ha jogsértést tapasztalnak, eljárást indítanak, bírságot is.

A visszaváltásnál is gondot okozhat

A magyar nyelvű útmutató hiánya nemcsak bosszúságot okozhat, hogy a terméket nem tudjuk használni, esetleg segítséget kell kérni a fordításhoz. Problémát jelenthet akkor is, amennyiben vissza szeretnénk váltani a terméket. A leírás megléte és a jótállási-szavatossági jogok gyakorlása között ugyanis szoros összefüggés van.

A Baranya Megyei Kormányhivatal közleményéből kiderül, hogy minőségi kifogás, meghibásodás esetén a fogyasztó a szavatossági-jótállási jogával csak akkor tud élni, ha az adott terméket rendeltetésszerűen használta. Ahhoz, hogy ezt bizonyítani lehessen, nélkülözhetetlen egy közérthető, egyértelmű tájékoztató, amit a termékhez mellékeltek.

A hasonló esetek elkerülése érdekében a fogyasztóvédelmi szakemberek azt tanácsolják, hogy a vásárlók mindenképpen kérjék az üzletben az adott termékhez tartozó magyar nyelvű használati útmutatót. Amennyiben a kereskedő ezzel nem rendelkezik, inkább ne is vásárolják meg az árut.

A műszaki áruk esetében különösen fontos a magyar nyelvű termékleírás

Mészáros Rita rita.mesaros@mediaworks.hu

[Eredeti](#)

(Új Dunántúli Napló, 2019. február 05., kedd, 4. oldal)

Itt a teszteredmény: fölöslegesen tömjük magunkba a méregdrága szeleteket?

Fehérje-, cukor- és sóbomba, jó sok pénzért - egészséges?...

Összesen 14 kereskedelmi forgalomban kapható fehérjeszeletet teszteltek termékcímke alapján. Az értékelés során pontozták a fehérje-, cukor- és sótartalmat, valamint azt, hogy tartalmaz-e a termék pálmaolajat, illetve növényi fehérjét. Az utóbbi időben a fehérjeszeletek egyre nagyobb népszerűségnek örvendenek a fogyókúrázó és szabadidő sportolók körében is, ugyanis a hétköznapi vásárlás során bárhol elérhetők: szupermarketek, drogériák polcain és pénztáráiban, bioboltokban és jógaszalonokban. Habár hivatalos statisztikák nincsenek arról, hogy kik vásárolják ezeket a termékeket, éppen a könnyű elérhetőség miatt a fogyasztóvédők feltételezik, hogy a vásárlók zöme nem azok közül kerül ki, akiknek az átlagnál lényegesen több fehérjebevitelre lenne szükségük, például a fokozott fizikai igénybevétel miatt (versenysportolók, fizikai munkát végzők). A Tudatos Vásárlók Egyesülete a tesztet a fogyókúrázó és szabadidő sportolók fehérjeszükségletét alapul véve állította össze. Profi sportolóknak javasolják, hogy a termékekkel kapcsolatban kérjék ki dietetikusuk tanácsát. Fehérje-, cukor- és sóbomba, jó sok pénzért A tesztelt termékeknek, a nevükkel összhangban magas a fehérjetartalma - a TVE olyat is talált, amelyiknél egy szelet önmagában fedezi egy felnőtt egész napi fehérjeszükségletét, de legrosszabb esetben is az Irányadó Napi Beviteli Érték (INBÉ) 20-25 százalékát. Emellett több terméknek magas a cukor- és sótartalma is: a cukor akár a napi referenciaérték harmadát, míg a sótartalmuk az INBÉ 8-15 százalékot is elérheti. Magyarországon nincs érvényben proteinszeletek fehérjetartalmára vonatkozó határérték, ezért a tesztben egy átlagos felnőtt ember napi fehérjeszükségletét vették alapul (50g/nap). Amennyiben a napi fehérjeszükséglet 20

százalékánál több fehérjét tartalmazott a termék, pontlevonással büntették, tovább azzal is veszíthetett pontot egy fehérjeszelet, ha túl magas volt a só ill. cukortartalma. Pozitívumnak számított viszont, ha nem tartalmazott pálmaolajat vagy növényi fehérje is volt benne állati fehérjén kívül, ugyanis mindkettő kisebb környezetterheléssel jár. A legjobb és a leggyengébb. A legtöbb pontot a PowerBar fehérjeszelet plusz low sugar vanília fehérjeszelet kapta, amely a napi ajánlott fehérjebevitel 20 százalékát tartalmazza, növényi fehérje is szerepel az összetevők között, cukor- és só tartalma alacsony, emellett nincs benne pálmaolaj. Ebből 928 forintba kerül egy darab. A második helyen a GO ON vanília ízű magas tartalmú szelet inulinnal és csokoládéval végzett, mivel a pontozási rendszer alapján optimális a fehérjetartalma, a fehérje egy része növényi eredetű, viszont sajnos az összetevők között szerepel a pálmaolaj, illetve cukortartalma viszonylag magas. Ez a szelet 638 forintba kerül. Mindössze egy ponttal maradt le a második helyről az AbsoBAR ZERO fehérje szelet, csokoládés brownie ízesítéssel. Ennek az egyébként vegán terméknek minimális a cukortartalma, a fehérjetartalma kielégítő, viszont valamelyest magasabb só tartalma és a benne lévő pálmaolaj miatt vesztett több pontot. Ez a legdrágább a három közül: darabja 1225 forint. A lista végén a Power System Big Block vaníliás szelet végzett, amelynek egy adagja tartalmazza egy átlagos felnőtt teljes napi fehérjeszükségletét - ebből 795 forintba kerül egy darab. Kevesebb fehérjét, ám szintén kiugró adagot tartalmaz az utolsó előtti helyen végző, 1390 forintos kókusz ízű Multipower 53% fehérje szelet. Ebben a termékben egy átlagos felnőtt napi fehérjeszükségletének a fele megtalálható. Az utolsó két helyezettnél mindenképp pozitívum, hogy cukortartalmuk viszont igen alacsony. A teljes listát itt találod! Szükségünk van-e plusz fehérjére? A hazai lakosság az ajánlott 0,8 g/testtömeg-kilogramm/nap helyett valamennyivel több fehérjét, 1,1 g/testtömeg-kilogramm/nap mennyiséget fogyaszt, ezért a fehérjefogyasztást versenysportolók és profi testépítők esetében szükséges jelentősen emelni. A szabadidős sportolóknak, fogyókúrázóknak nincs szükség drasztikus emelésre, kiegyensúlyozott táplálkozással fedezhető a kívánt mennyiség. Az indokolatlanul magas fehérjefogyasztásnak egészségügyi következményei is lehetnek (veseelégtelenség, magas koleszterinszint, keringési zavarok), továbbá az állati fehérjefogyasztás magas aránya környezeti fenntarthatóság szempontjából is komoly kérdéseket vet fel. Habár az árakat nem vették figyelembe a pontozás során, mindenképp érdemes megemlíteni, hogy nem olcsó termékekről van szó. Egy-egy fehérjeszelet ára 600 és 1600 forint között mozog, ez kilós egységárban 6140-15530 forintot jelent, ami igen borsosnak tekinthető a lehetséges fehérjeforrások között. Ennyi pénzért már prémium hús- és haltermékek közül is választhatunk, a minőségi tej- vagy növényi alapú fehérjeforrásokhoz pedig ennél lényegesen olcsóbban is hozzájuthatunk.

Eredeti

(penzcentrum.hu, 2019. február 05., kedd)

Visszahívnak egy kutyaeledelt, mert túl sok benne a D-vitamin

A visszahívás a Hill's Pet Nutrition termékére vonatkozik.

Egy amerikai lakossági panasz alapján indított vizsgálatot a Hill's Pet Nutrition, amely a cég konzerv kutyaeledelében túl magas D-vitaminszintet mutatott ki. A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) értesülései szerint a gyártó saját vizsgálatát

követően, a termékek túl magas D-vitamintartalma miatt rendelte el azok visszahívását világszerte, így többek között Magyarországon is. A hiba vélhetően egy alapanyag-beszállító terméke miatt történt. A forgalmazó honlapján megjelent információ szerint az érintett konzerv tápokat világszerte kisállat-kiskereskedésekben és állatorvosi klinikákon értékesítették. A Nébih felhívja a kutyatulajdonosok és az állatorvosok figyelmét, hogy a fenti azonosítókkal ellátott tápot ne adják a kutyáknak, mert az eledel elfogyasztása D-vitamin túlzott bevitelének kockázatával jár - írták közleményükben. Amennyiben a kutya mégis fogyasztott az érintett tápból, és azt követően D-vitamin túladagolás tüneteit mutatja (hányás, étvágytalanság, megnövekedett szomjúság, fokozott vizeletürítés, túlzott nyáladzás, fagyás), azonnal állatorvoshoz kell vele fordulni. A Magyarországon forgalomba hozott, érintett termék adatai: Márka és megnevezés: Hill's(R) Prescription Diet(R) z/d(R) 370g SKU-szám: 8018T Tételszám: 102020T172 Lejárati idő: 2020.10.31.

[Eredeti](#)

(hvg.hu, 2019. február 05., kedd)

Hihetetlen dolog derült ki a Nutelláról

Előre szólunk, nem fogsz örülni!

Neked is a top3 édességed közé tartozik a Nutella? Nos, akkor van egy rossz hírünk! A legfrissebb felmérések szerint brutálisan felmehet a fincsiogyorókrém ára a közeljövőben. A Pénzcentrum összefoglalója szerint a pálmaolaj világszerte drámaian növekedni fog 2019-ben, ami hamarosan a Nutella árán is érezhető lesz. A leghíresebbogyorókrém fő összetevője ugyanis ez a növényi olaj, és bár pontos adatok nincsenek arról, hogy mekkora százalékban tartalmazza, de az biztos, hogy jelentős részét teszi ki. A Hamburgi Fogyasztóvédelem szerint például, de több más kutatás is állítja, a Nutella negyed része pálmaolaj, így még biztosabb, hogy hatalmas árnövekedés várható. Magyarországon ráadásul még durvább a helyzet, hiszen már eddig is kiemelkedően magas volt a csokisogyoró finomság ára a környező országokéhoz képest, mint például Anglia, Ausztria vagy Németország. Egyébként 2017-ben hatalmas botrány robbant ki már a Nutellával kapcsolatban, mivel az European Food Standards Authority azt állította, hogy a felhasznált pálmaolaj rákot okozhat akár már kis adagban is, a híresogyorókrém pedig nem kevés mennyiség van. A Ferrero azonban visszautasította a vádakat, ugyanis a pálmaolaj csak akkor lehet veszélyes, ha azt 200 fok fölé hevítik, ők viszont csakis ez alatt dolgoznak az anyaggal.

[Eredeti](#)

(cosmopolitan.hu, 2019. február 05., kedd)

Veszélyes kozmetikumot találtak, kezdeményezték a termék visszavonását

Székelyudvarhelyről indult és Brüsszelig jutott az a fogyasztóvédelmi ügy, amelyben egy emberi egészségre veszélyes, tiltott összetevőt tartalmazó kozmetikai terméket az Európai Unió teljes területén kivontak a forgalomból a Hargita megyei fogyasztóvédők kezdeményezésére.

Jelentést készített a Hargita Megyei Fogyasztóvédelmi Felügyelőség a hatóság múlt évi tevékenységéről. Az összesítés szerint 1224 ellenőrzést végeztek 2018-ban, és 431 esetben állapítottak meg szabálytalanságot, melyek zömében - 350 alkalommal - pénzbírságot róttak ki, 81 esetben pedig figyelmeztetést. 155 kihágás esetében a kereskedelmi forgalomból kivont termékek megsemmisítését is elrendelte a hatóság. A fogyasztóvédelmi felügyelőség által tavaly kirótt pénzbüntetések összértéke meghaladta a kétmillió lejt, de az államkasszába ennél kevesebb pénz folyt be, hiszen a büntetés értéke csökken, ha időben befizetik. HIRDETÉS A megyei fogyasztóvédelmi felügyelőséghez 457 panasz érkezett az elmúlt évben, a bejelentések legnagyobb hányada (275) szolgáltatásokkal kapcsolatos kifogásokat tartalmazott. A legtöbb ügy, összesen 148 megegyezéses úton oldódott meg, 140 esetben a kivizsgálás után a fogyasztóvédelem döntött a fogyasztó javára, 104 esetben viszont megalapozatlannak találták a panaszt. Ötvennél kevesebb esetben átirányították a panaszt, mert az más intézmény hatáskörébe tartozott, illetve volt néhány megoldatlan ügy is. A 2017-es esztendőhöz képest tavaly nőtt a fogyasztóvédelmi bejelentések száma, ezt viszont pozitív jelenségként értékeli a hatóság Hargita megyei vezetője. Laurentiu Moldovan fogyasztóvédelmi főfelügyelő-helyettes annak tudja be a növekedést, hogy a fogyasztók egyre inkább bíznak a fogyasztóvédelemben, illetve egyre tájékozottabbak jogaikat illetően. A statisztika is arra utal, hogy fogyasztóvédelmi szempontból javult a helyzet 2018-ban Hargita megyében, hiszen a kihágások száma és a büntetések összértéke is csökkent az előző évi adatokhoz viszonyítva. A szolgáltatások tekintetében viszont továbbra is sok a megalapozott panasz, leggyakrabban telefontársaságok, kábeltévé- és internetszolgáltatók esetében jelzik a fogyasztók, hogy nem működnek a szolgáltatások, beleegyezésük nélkül hosszabbították szerződést, illetve nem tudják azt felbontani - sorolta az okokat Laurentiu Moldovan. A futárszolgáltatásokra is egyre több a panasz, főként amiatt, hogy későn szállítják ki a megrendelt termékeket, de arról is sokan tesznek bejelentést, hogy az árut sérülten kapták kézhez. Az egészségre veszélyes Egy emlékezetes ellenőrzésük is volt az elmúlt évben, amely végül az egész Európai Unióra kiterjedő fogyasztóvédelmi intézkedéssé terebélyesedett - számolt be a megyei fogyasztóvédelmi felügyelőség vezetője. Az általuk megtalált termék pontos megnevezését nem mondhatja el - közölte -, de annyit elárulhat, hogy egy kereskedelmi forgalomból kivont, emberi egészségre veszélyt jelentő összetevőt tartalmazó kozmetikai cikkről van szó. Ezt egy székelyudvarhelyi egységben fedezték fel, majd a termék laboratóriumi bevizsgálása után leállították a forgalmazását, illetve a megyei fogyasztóvédelmi felügyelőség kezdeményezésére országszerte, majd - ami országosan is egyedi esetnek számít - az Európai Unió területén is kivonták a forgalomból. A terméket be kellett mutatnunk Brüsszelben is. Mivel az emberi egészségre veszélyes volt, az egész Európai Unióban kivonták a forgalomból. Erre vagyok a legbüszkébb - idézte fel a múlt év legemlékezetesebb ügyét a helyettes főfelügyelő.

[Eredeti](#)

(szekelyhon.ro, 2019. február 05., kedd)

Egy összeesküvés vége?

FELLÉPNEK A TERVEZETT ELAVULÁS ELLEN

Ingoványos talaj a tervezett elavulás, de szilárdul: nemrég még szinte összeesküvés elmélet volt, mára azonban olyan szembetűnő méreteket öltött, hogy nehezen, de elindult ellene konkrét és hivatalosabb formákat is öltő tiltakozás. A franciák törvényt hoztak, az olaszok büntettek, az Európai Unió javaslatokat fogalmaz meg, a Magyar Természetvédők Szövetsége és a Fenntarthatóság Felé Egyesület pedig kampányol. Bizonyítani nehéz, ráadásul a gazdasági rendszerünk alapját adja, viszont jó hír, hogy már vannak alternatívák.

Csak elektronikai hulladékból évente négyezer-ötszáz Eiffel-torony tömegével egyenlő mennyiség keletkezik, miközben az elromlott eszközeinknek kevesebb mint felét-negyedét javítjuk meg. A hulladék jellemzően Távol-Keleten vagy Afrikában köt ki, ahol súlyosan környezet- és egészségkárosító módon bontják szét. Nemcsak arról van szó, hogy az emberiség egy része már szó szerint belefulladás a szemétkébe - például az e-hulladék feldolgozásának leghírhedtebb helyszínén, a kínai Guiju környékén a gyermekek vérében átlagosan 54 százalékkal magasabb az ólomtartalom, 80 százalékkal légúti betegségekben szenved -, hanem arról is, hogy hihetetlen pazarlás folyik. Hiszen egy egész mosógép repül egy háztartásból azért, mert egy alkatrész kicserélése aránytalanul sokba kerülne, ha egyáltalán beszerezhető.

Az eszközök előállítása pedig még nagyobb teher a bolygónak és az embereknek, miután Távol-Keleten védőfelszerelés nélkül dolgoznak, és sokan daganatos betegségben hunynak el. Nem beszélve arról, hogy még mindig vannak olyan bányák, ahol gyermekmunka folyik: ne legyen kétségünk afelől, hogy a mobiltelefon, amit a kezünkben tartunk, nagy valószínűséggel ilyen körülmények között született, mindegy, mi van ráírva. A tervezett elavulás miatt pedig két évente le kell cserélni a készüléket, és ennek az oka még csak annyira sem egyértelmű, mint például egy hűtőgép esetében.

Eközben az emberiség olyan eszközök létrehozására is képes, amelyek marsi körülmények között, szerelő és pótalkatrész jelenléte nélkül is működnek, többször ennyi ideig. Nemcsak a nyersanyag és az energia hihetetlen pazarlása a tervezett elavulás, hanem az emberi erőforrásoké is. Az emberiség lényegében véve saját magát köpi szembe ezzel a jelenséggel.

Falakat bontani

Franciaország lépett elsőként a világon a tervezett elavulás ellen: a 2015 augusztusában hozott törvény szerint ha egy terméket szándékosan úgy terveztek, hogy lerövidítsék az élettartamát, az csalásnak minősül, így a gyártó cég képviselői akár két év börtönnel, illetve 300 ezer eurós pénzbüntetéssel is sújthatók. Az más kérdés, hogy a törvénynek azóta még nem szereztek érvényt.

De azért elindult egy folyamat, a francia Halte & l'Obsolescence Programmée (HOP) környezetvédelmi szervezet keresetet nyújtott be egyrészt az Epson ellen, mert a nyomtatói egy előre meghatározott számú oldal kinyomtatása után nem működnek, továbbá hamisan jelzik azt, hogy kifogyott a festék. Másrészt az Apple ellen is pert indítottak, amiért szoftverfrissítéssel lelassítja a régebbi iPhone-okat. A HOP aktivistái elfogadhatatlannak tartják ezt egy olyan készülék esetében, amelynek az ára meghaladja a francia minimálbér összegét. Az Apple egyébként hosszú tagadás után elismerte a lassítást, miután külső informatikusok bizonyítékokat nyújtottak rá, illetve bocsánatot is kért.

A cég ellen az Egyesült Államokban is pert indítottak, Olaszországban pedig egy trösztellenes hatóság az Apple-t összesen tízmillió, a Samsungot ötmillió euróra büntette a telefonok lassítása miatt, miután több olasz fogyasztói csoport is panaszkodott a

szoftverfrissítésekre, amelyek új készülék megvásárlására kényszerítették a vevőket. A trösztellenes testület felrótta, hogy a két cég nem tájékoztatta megfelelően az embereket az új szoftverek hatásáról, és nem tette lehetővé a termékek eredeti állapotának helyreállítását. Az Apple büntetése pedig azért lett kétszer annyi, mert hallgatott az akkumulátorcserre lehetőségéről.

A magyarázat szerint ugyanis az a lassulás oka, hogy a rendszer aktívan ellenőrzi az akkut, és amikor az már nem tudja kiszolgálni a csúcsteljesítményt, azért lassítja le önmagát, hogy ne álljon le, és ne menjen tönkre emiatt helyreállíthatatlanul. Csakhogy az Apple nem közölte ezt az információt, sem pedig azt, hogy pusztán az akkumulátor cseréjével visszaállítható lenne a telefon eredeti működésének sebessége. A gyártók tehát tudatlanul hagyják a vásárlókat. Mi pedig mindezt olyan természetesnek vesszük, mint azt, hogy a nap süt: a számítógép és a mobiltelefon pedig előbb-utóbb lelassul, és ezen nem lehet segíteni.

Pedig lehetne javítani és fejleszteni is az eszközöket. A tervezett elavulásnak nem is feltétlenül az a lényege, hogy egy titkos összetevő a garancia lejárta után egy nappal tönkreteszi az egész készüléket valamiféle beépített időzítőnek köszönhetően, hanem az, hogy maga a készülék egyszerűen nem javítható, sok esetben nem is megbontható. Egy aprócska hiba, és repül az egész. Az Apple egyik reklámja azzal vált emblematikussá annak idején, hogy egy falat törtek át benne, pedig bizonyos szempontból valójában ők húztak falat a vásárló és a készülék közé: saját csavar típusokat és csavarhúzókat fejlesztettek ki, az eszközeiket csak a saját szervizeikben lehet szétszedni. Pedig ahogy a SIM-kártyát ki tudjuk otthon cserélni, az akkumulátort sem lenne nehezebb kivehetővé tenni. Vagy akármi mást: ha új kamerát fejlesztett a mobiltelefonhoz egy cég, miért kellene emiatt az egész telefont lecserélni?

- Jó megoldás a modularitás. Ha egy eszköz szétszedhető részekből áll össze, elavulás vagy meghibásodás esetén csak az érintett részből kell újat venni és beépíteni - mondja Fidirich Róbert, a Fenntarthatóság Felé Egyesület programfelelőse. - Ez még az ízlésünk és a divat változására is megoldás lenne. Ha meguntuk a dizájnt, a belső tartalom még maradhat.

Erre már van működő példa, a Fairphone- t 2013 óta gyártják, egy csavarhúzóval ki- és beszerelhető benne a processzor, a kijelző, a mikrofon, a kamera és így tovább. Ráadásul csak konfliktusmentes alapanyagokat használ fel készülékeihez (olyan bányákból, ahol a bányászok tisztességes fizetést kapnak, biztonságosabbak a munkakörülmények, a haszon helyi vállalkozásoknál marad, és a kitermelés a lehető legkevésbé károsítja a környezetet), megfelelő munkakörülményeket biztosít a saját dolgozóinak, és ugyanezt várja el a beszállítóitól, termékeit a lehetőségekhez mérten újrahasznosított alapanyagokból készíti, ha pedig egy rész tönkremegy, visszaveszi és újrahasznosítja.

Egy másik jó példa sajnos még prototípus, a francia L'Inceivable cég egy ötvenéves garanciával kecsegtető mosógépet tervezett, a Pivot (a szó jelentése tengelycsap, forgócsap) könnyen javítható és fejleszthető: cserélhető a vezérlőpanel, a motor, a szivattyú, míg az elülső panel szerszámok nélkül is eltávolítható, továbbá variálható, ha ötven év alatt megunnánk a látványát. Elvileg úgy tervezték meg, hogy bárki megjavíthatja egy kézikönyv alapján, még akkor is, ha nem szakember. A prototípussal már számos díjat bezsebeltek, most keresnek partnert a gyártáshoz.

Európa válasza: javaslat

Az Európai Unió is tervezi a fellépést a beépített elavulás ellen, az Európai Parlament 2017-es állásfoglalásában arra kérte az Európai Bizottságot, hogy vegye fontolóra egy olyan, új, könnyen értelmezhető címke bevezetését, amely hasonlít a háztartási gépek energiafogyasztásának besorolásához, de a tartósságra, javíthatóságra és fejleszthetőségre vonatkozik. Szerintük ezenkívül meg kellene határozni termékkategóriánként a minimális tartóssági kritériumokat, a lényegi alkatrészeket nem szabadna fixen beépíteni a termékbe,

hacsak biztonsági okból nem indokolt. Az alkatrészek ára legyen összhangban a termék árával és életciklusával, a beépített elavulás fogalmának legyen uniós definíciója, és születne egy rendszer, ami ezt kiszűrné. Megfogalmazták, hogy a javítás biztosításán és a használtcikk-kereskedelmen keresztül munkahelyeket lehetne teremteni, és csökkenteni a hulladékot. Az Európai Tanácsban a környezetvédelmi miniszterek szintén hasonló javaslatot fogalmaztak meg, illetve kötelezően két év jótállást írnának elő az elektronikai termékekre.

- Készülőben van tehát egy európai uniós jogszabály, de egyelőre úgy néz ki, hogy nem vonatkozna a nyomtatókra, okostelefonokra, ez nyilván egy erős lobbitevékenység eredménye - mondja Fidrich Róbert. - Az eddig felsorolt szempontok mellett ugyanakkor lényeges elem ebben a javaslatban, hogy ne csak a készülékek használatáról, hanem a javításáról is legyen elérhető kézikönyv.

Hazai helyzet

Az idén harmincéves Magyar Természetvédő Szövetség (MTVSZ) és a Fenntarthatóság Felé Egyesület az e-Figyelő program keretében aláírásgyűjtési akciót indított, hét fő követelésük egyike például az, hogy a kötelező jótállás emelkedjen fokozatosan öt, majd tíz évre a tartós fogyasztási cikkeknel, továbbá legyen a tervezett elavulás nálunk is jogszabály által tiltott bűncselekmény.

- Kétezer-egyszáz aláírásnál tartunk jelenleg, de a célunk alapvetően a figyelemfelkeltés, hogy elinduljon egy párbeszéd a lakossággal, a környezetvédő és fogyasztóvédó szervezetekkel együtt a megoldási lehetőségekről - mondja Éger Ákos, az MTVSZ ügyvezető elnöke. - Ennek mentén még idén szeretnénk egy jogszabályjavaslatot kidolgozni.

A környezetvédők szerint a fogalom nem szűkíthető le pusztán műszaki kérdésre. Egyrészt gazdasági probléma is, nem véletlenül vetette fel egy közgazdász, Thorstein Veblen az 1930-as évekbeli világválság után, hogy minden terméknek meg kellene szabni a használati időtartamát, és utána kivonni a forgalomból, így pörgetve fel a gazdaságot az új vásárlásokkal. Ez mára gyakorlattá vált.

- Az autóiparban is jellemző történet, hogyan előzte meg az amerikai piacon a General Motors a Fordot. Az utóbbi műszakilag tökéletes gépjárműveket gyártott, az előbbi pedig háromévente módosított egy kicsit a karosszérián, felkeltvén az emberekben az igényt, hogy az autójukat lecseréljék - teszi hozzá Fidrich Róbert programfelelős. - Tehát a témának pszichológiai vonzatai is vannak, sok ember egyáltalán nem bánja, hogy kétévente le kell cserélnie a telefonját. Különbséget kellene tennünk a szükségleteink és a vágyaink között.

Ha egy készülék kétszer annyi ideig működik, feleannyit lehet eladni belőle. Az a kérdés, hogy lemondhat-e erről a gazdaságunk.

Alternatívák

Ma már működnek olyan cégek, amelyek használt számítógépet újítanak fel. Ez valódi felújítást jelent minden szempontból, Indiában egy hatalmas gyár vásárol fel nagy tételben kiselejtezett darabokat, de Magyarországon is van egy olyan műhely, a PCAréna, ahol három év garanciát adnak a gépekre, amelyeket felszerelnek egy új eszköz paramétereivel.

Ha valaki egyébként szeretne komolyabban tájékozódni, mielőtt vásárol, vagy már problémája van egy készülékkal, érdemes felkeresni az iFixit nevű, részben közösségi weboldalt, amelynek szakértői teljesen szétszednek és megvizsgálják egy-egy eszközt, majd pontszámmal értékelik a javíthatóságának mértékét és az eltarthatóságát. Az adatbázisukban többféle készülékhez van javítási útmutató.

- Egy másik lehetőség lehet, hogy egy adott terméket nem megvásárolunk, hanem egy szolgáltatás részeként igénybe vesszük. Tehát a mobiltelefon nem lenne a mi tulajdonunk, hanem havi összegért cserébe használjuk, mint ahogy ez a fénymásolók esetén már létező megoldás. Ha ezt a szolgáltatást a gyártó nyújtja, nem abban lesz érdekelt, hogy minél hamarabb újat vegyünk, hanem abban, hogy minél tovább működjön az eszköz. Így a

megtérüléssel is tud számolni, nem lenne öngyilkos küldetés olyan, tökéletes eszközöket legyártani, amelyek ötven évig üzemelnek. Ezzel a Fairphone kezdett kísérletezni, illetve a Volvo az Egyesült Államokban, úgy tudom, óriási sikerrel - mondja Fidrich Róbert.

Amíg a természeti erőforrásoknak nincs értékük, és könnyen hulladékként végezheti a nyersanyag, amíg nem körforgásos rendszerben mozog az előállított érték, amíg a környezet állapota sokadrangú, amíg az emberiség egy része kénytelen nagyon olcsón adni magát - a munkáját és az egészségét is beleértve -, illetve amíg nem a fogyasztók igényei alakítják a kínálatot, hanem a gyártók alakítják a fogyasztók vágyait, és erre nem mondunk nemet, addig a helyzet nem fog változni. És nem túlzás az állítás, hogy végül a civilizációnk tervezett élettartama fog szándékosan lerövidülni.

Az aláírásgyűjtő kampányhoz a www.ffegyesulet.hu honlapon lehet csatlakozni
SZÖVEG FEHÉRVÁRY KRISZTINA

[Eredeti](#)

(Demokrata, 2019. február 06., szerda, 44+45+46. oldal)

A Fogyasztóvédelmi Hatósághoz fordult a telejósdiák ügyében a KDNP

A párt alelnöke Rétvári Bence, a Kossuth Rádióban azt mondta, a távgyógyítók, televíziós jósok egyrészt kihasználják az emberek hiszékenységet, másrészt sok pénz húznak ki a zsebükből, így okkal feltételezhető, hogy sok embert károsítanak meg.

[Eredeti](#)

(Petőfi Rádió, 2019. február 06., szerda, 12 óra)

Hamarosan magyar csoportos per is indul a Volkswagen ellen

Sem visszavásárlást, sem kártérítést, de még speciális kedvezményt sem kínál a csalószoftverrel szerelt magyarországi Volkswagenekre a gyártó.

A dízelbotrány kettészakította a világot. Miközben az Egyesült Államokban kőkeményen megbüntették a Volkswagen-csoportot a csaló szoftverek használata miatt, és vissza kellett vásárolnia az elégedetlen tulajdonosoktól a gépjárművet, addig Európa legtöbb országában egy szoftverfrissítéssel megúsza a gyártó a balhét. A Volkswagennek eddig 28 milliárd eurójába került (bírság, kártérítés és visszavásárlás formájában) a dízelbotrány. Ennek az összegnek a legnagyobb részét az amerikai kifizetések tették ki. A tengerentúlon közel félmillió autót kellett visszavegyen a cég, és akik megtartották a kocsit, 10 ezer dolláros kártérítést kaptak. A részvényesek emellett 11 milliárd euróra perlik a Volkswagent. Az amerikai hatóságok sokkal könnyebb helyzetben voltak, hiszen egy külföldi márkával kellett keménykedni, míg Európában - leginkább Németországban - nem csak egy bűnös cég áll a fogyasztóvédők keresztútjában, hanem egy nemzetgazdasági szempontból stratégiai

fontosságú ágazat.Ebből a szempontból talán érthető, hogy kesztyűs kézzel bánnak a Volkswagennel, mindezek ellenére a cég csalt, tehát büntetést érdemel. Tavaly júniusban végül kiderült, hogy egymilliárd eurós bírságot kapott a VW Németországban, ezzel együtt eddig 1,8 milliárd eurót fizetett ki a cég.A dízelbotrány kirobbanását követően a német piacon arra kötelezték a gyártót, hogy frissítse a szoftvereket. Emellett a VW kedvezményt ajánlott azoknak, akik le akarják cserélni egy új modellre a régebbi dízelautójukat. Persze sokan nem elégedtek meg ezzel a megoldással és bírósághoz fordultak. Éppen tegnap hozott egy ítéletet az oldenburgi bíróság, amely arra kötelezte a VW-t, hogy vásárolja vissza a gépkocsit a tulajdonosától. Itt tehát sikert ért el az autós, de Németországban nincs precedensjog, így ebből nem érdemes messzemenő következtetéseket levonni. Az országban mintegy 40 ezer per van folyamatban, és a már lezárt esetek zömében az autógyártónak adtak igazat a bíróságok.Ezt megelőzve tavaly novemberben a pórul járt német autótulajdonosok pertársaságot alakítottak, amelyhez több mint 375 ezren csatlakoztak, miután november 1-jén lépett életbe az új, a csoportos pereskedést engedélyező törvény. Magyarországon még rosszabb a helyzet, hiszen még csak most alakulnak meg a pertársaságok. Emellett a Volkswagen nem indított akciót sem a csalószoftveres autók cseréjére. A Volkswagen-csoport magyarországi importőre, a Porsche Hungaria Kft. a G7-et arról tájékoztatta, hogy csak a szokásos, 400-500 ezer forintos használtautó-beszámítási akció fut, de ez sem mindig.A visszahívás Magyarországon a VW-csoporthoz tartozó öt márkánál (Audi, Porsche, Seat, Skoda, Volkswagen) hozzávetőlegesen 35 ezer itthon értékesített dízelmotoros autót érint. Ezek háromnegyedénél már elvégezték a "szükséges műszaki intézkedéseket". - Az 1,2 és 2 literes EA 189 kódú dízelmotor esetén csupán szoftverfrissítésre van szükségük, amely egy félórás művelet a márkaszerviznél. - Az 1,6 literes EA 189 kódú dízelmotorok esetében közvetlenül a légtömegmérő előtt rögzítenek egy úgynevezett áramlásátalakítót. Ez egy háló, amely lecsillapítja a légtömegmérő előtt örvénylő légáramot és ezzel optimalizálja az égési folyamatot. Emellett szoftverfrissítésre is sor kerül az ilyen motorral rendelkező járműveken.Magyarországon is el fog indulni egy csoportos per a Volkswagen ellen. Surányi Péter, az auto.hu munkatársa a G7-nek elmondta, megvan a szükséges számú jelentkező, ezért a pertársaság hamarosan beadja a keresetet a német autógyártó ellen.Pontos számokat "stratégiai okokból" nem akart mondani. Surányi szerint a megfelelő létszám nem azt jelenti, hogy a csoportos per indításához szükséges létszámmal rendelkeznek, hanem azt, hogy a jogi eljárás gazdaságosan kivitelezhető.Jelenleg még a külföldi társszervezetektől várnak adatokat, addig még van idejük a hazai autótulajdonosoknak csatlakozni az ingyenes pertársasághoz. A pertársaságnak az a célja, hogy a lehető legmegalapozottabb beadványt nyújtsa be a bíróságnak.Mint emlékeztet, a Volkswagen azzal bukott meg előbb az Egyesült Államokban, majd szerte a világon, hogy rengeteg dízelautója (nemcsak Volkswagen-modellek, hanem a szintén a csoportba tartozó Audik, Skodák, Seatok, Porschék is) csak a teszteken teljesítette a nitrogén-oxidokra vonatkozó határértéket.A motorvezérlő szoftver felismerte a tesztkörülmenyeket, és szépen adagolta a tüdőkárosító anyagokat semlegesítő ammóniát a kipufogógázba. Valós körülmények között viszont már nem igazán, ami szabályellenes.

[Eredeti](#)

(g7.hu, 2019. február 06., szerda)

20 éves a Csongrád Megyei Békéltető Testület

Több mint 20 éve, 1999. január 2-án kezdte meg működését a Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Független Békéltető Testület.

The post 20 éves a Csongrád Megyei Békéltető Testület appeared first on .

Több mint 20 éve, 1999. január 2-án kezdte meg működését a Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Független Békéltető Testület. A szervezet életének meghatározó személyisége Dékány László, aki alapítóként, már az indulástól részt vesz az alternatív fogyasztóvédelmi vitarendező fórumként működő testület munkájában. Korábban elnökként, 2016 óta pedig a testület tiszteletbeli elnökeként dolgozik azon, hogy a fogyasztói panaszkezelés minden korábbinál hatékonyabban menjen. Vele beszélgettünk az elmúlt több mint két évtizedről.- Ma már nincs olyan nap, amikor ne keresnék többen is a Békéltető testületet itt a kamara szegedi irodájában. Mennyire volt ez így a kezdet kezdetén, 1999-ben?- Elcsépeltem mondás, hogy minden kezdet nehéz, de nem volt ez másként a mi esetünkben sem. Az 1997-es fogyasztóvédelmi törvény rendelkezett arról, hogy uniós mintára hazánkban is létre jöjjenek a békéltető testületek. A mi megyénkben az azt követő évben, 1998 decemberének közepén tartottuk meg az alakuló ülést. Dr. Horváth Lajos, a CSMKIK akkori titkára és Farkas Miklós, az Agrárkamara akkori jogtanácsosa alapítóként, valamint jómagam vettük ki a részünket a munkából. A Csongrád Megyei Békéltető Testület első elnöke pedig dr. Arany Jánosné nyugalmazott bíró lett, én mint elnök-helyettes segítettem a munkáját, elnök-asszony 2005-ös haláláig, ami után én vettem át az ő tisztségét. Az alapítás után a legnehezebb feladat az volt, hogy megismertessük a fogyasztókkal a munkánkat. Ez azt jelentette, hogy a helyi rádiókon, televíziókon, újságokon keresztül, valamint szakközépiskolákban és szakmunkásképzőkben tartott órákon bemutatva a tevékenységünket először felhívjuk arra a figyelmet, hogy a fogyasztók panaszainak kezelésében mi is segíteni tudunk.- Elég nagy kihívásnak tűnhetett ez a feladat...- Valóban az volt. Jól szemlélteti, hogy az első évben mindössze 11 ügyet kezeltünk. Napjainkban ez a szám már jóval meghaladja az évenkénti 500-as ügyszámot. A munka tehát beérni látszik. A kezdet tehát nem volt könnyű, ezt bizonyítja az is, hogy 7-8 év után sikerült elérni egy nagyobb ügyszám robbanást: volt olyan év amikor 20-30, sőt 100 százalékkal nőtt az általunk kezelt ügyek száma. Természetesen ehhez, valamint az ügyek sokszínűségéhez is alkalmazkodva folyamatosan bővült a testületben dolgozó szakemberek száma, így jelenleg 24-en segítik ezt a munkát. Többségük jogász, és mellettük olyan felsőfokú képesítéssel rendelkező szakember is van nálunk, aki egy adott terület elismert képviselője, és speciális kérdésekben tudja segíteni ezt a mediációs, közvetítő és vitarendező folyamatot.- Mennyire voltak akkoriban tisztában a fogyasztók a lehetőségeikkel, a vállalkozások a kötelezettségeikkel?- Az első 10 évben igen csekélyek voltak mind a fogyasztók, mind a vállalkozások ismeretei. Ebből következik, hogy a panaszkezelés eléggé gyerekcipőben járt. Azóta viszont a fogyasztók sokkal tudatosabbak, de jelentősen javult a vállalkozások panaszkezelési morálja is. Utóbbiban sokat segített a jogszabályok változása, elég csak azt említeni, hogy minden megyében működő, székhellyel, telephellyel vagy fiókteleppel rendelkező vállalkozásnak meg kell jelennie az adott ügyben történő meghallgatáson. Amelyik cég pedig nem rendelkezik a fentiek közül egyikkel sem, egyességi ajánlatot tartalmazó az válasziratot köteles a testületnek küldeni. Ha ezeket nem teszik meg, akkor a fogyasztóvédelmi hatóság bírságot szab ki rájuk.- Sokan nem tudják, de a békéltetés nem csak a magánszemélyek érdekeit szolgálja. Hogyan segítik a vállalkozásokat?- Szintén jogszabályi változás teszi lehetővé, hogy a mikro-, kis- és középvállalkozások is fordulhassanak hozzánk olyan panaszokkal, amely nem a gazdálkodási tevékenységükkel

függ össze. Például, ha egy fodrász az üzletébe vállalkozóként vásárol egy hűtőt, hogy a nagy melegben vizet vagy üdítőt tudjon adni vendégeinek, és az meghibásodik, de panaszát az eladó nem megfelelően kezeli, akkor szintén segíthetjük őket. Emellett nagyon fontos a tanácsadó, ha úgy tetszik ügyféledukációs tevékenységünk is: amikor megkeres bennünket egy a vállalkozó, akkor vállalkozására szabottan elmondjuk neki, hogyan kell eljárnia panaszkezeléskor, és milyen kötelezettségei vannak a vásárlók, ügyfelek felé. Sőt abban is tudunk segíteni, miként előzheti meg, hogy a valaki rossz szájízzel távozzon tőle.- Ma minden korábnál nagyobb a verseny a szolgáltatók és értékesítéssel foglalkozó cégek között. A gördülékeny panaszkezelés lehet versenyelőny is akár?- Természetesen! Ráadásul ma, amikor a vásárlók felé történő kommunikáció és az ügyfelek véleménynyilvánítása szinte azonnali az online térben kiemelten fontos, hogy a vitás kérdéseket megelőzzék. A vállalkozásoknak van lehetőségük arra, hogy általános alávetési nyilatkozatot tegyenek felénk, ami azt jelenti, hogy ha egy panaszos ügy befut a Csongrád Megyei Békéltető Testülethez, akkor vállalja, hogy az általunk hozott határozat tartalmát kötelezően végrehajtja. Ha ezt valaki ma vállalja, és megfelelően kommunikálja, akkor előnyt szerezhet versenytársaival szemben. Sőt, ha erre vállalkoznak, akkor eleve azt mondják magukról, hogy ügyfélbarát és szakmai alapokon nyugvó döntésekkel kezeli a fogyasztói megkereséseket. A megyében sajnos még elég elenyésző számban tettek ilyen nyilatkozatot.- Ön több mint 20 éve dolgozik a békéltetésben. 20 az gombócból is sok, szokták mondani. Mi kell ahhoz, hogy valaki ennyi időn keresztül, ugyanannyi energiával tudja végezni ezt a munkát?- Azt hiszem talán a segíteni akarás az, ami miatt belefogtam, és még ma is mozgat. A munkánk során nem csak ügyekkel találkozunk, hanem emberi sorsokkal is. Sokaknak a cipőkkel és más termékekkel kapcsolatos panaszok jutnak először eszükbe a békéltetésről, pedig sok esetben nagy értékű autókkal, ingatlanokkal, lakásfelújítással kapcsolatos károk és panaszok állnak egy-egy megkeresés középpontjában. Nem nehéz elképzelni, hogy értékhatár nélkül, egy-egy panasz esetében valaki nem csak anyagilag, hanem emberi mivoltában, vagy lelkileg is sérülhet. Ilyenkor viszont már nem csak panaszkezelésről van szó, sok esetben pszichológussá alakulunk. Hiába, azért empátiát és óriási türelmet is igényel ez a munka. Főleg, hogy - félreértés ne essék - valakit nem csak akkor érhet lelki sérelem, ha egy drága termék, vagy szolgáltatás esetében kezelik méltánytalanul panaszait, észrevételeit.- Két évtized alatt 11-ről több mint 560-ra nőtt az éves ügyszámuk, ez óriási növekedés, de hogyan fejlődhetne tovább ez az alternatív vitarendezési fórum?- Napjainkban az ügyek több mint harmada végződik egyezséggel. Ezekben az esetekben mindkét fél elégedetten állhat fel az asztaltól. Sok esetben viszont ajánlással zárul a békéltetés, ez nem kötelező érvényű. A testületünk mindig élen járt abban, hogy javaslatokat tegyen az illetékes minisztériumnak olyan jogszabályok megalkotására, melyek hatékonyabbá tehetik a békéltetést. Dr. Horváth Károly, a megyei testület elnöke most is szívügyeként kezeli ezt a kérdést. Ő most azt szeretné elérni, hogy bevezessenek egy olyan, alacsonyabb, 100-200 ezer forintos értékhatárt, amelyet ha nem halad meg a panaszos által vásárolt termék vagy szolgáltatás értéke, akkor a békéltető testület kötelező érvényű határozatot hozhasson. Ezzel talán még hatékonyabbá válhatna a munkánk, illetve a vállalkozások is inkábbba megelőzésre, a hatékony vitarendezésre helyeznék a hangsúlyt.

[Eredeti](#)

(promenad.hu, 2019. február 06., szerda)

Játszva a tudatos fogyasztóvá váláshoz

Tudatos fogyasztóvédelmi kampányról lesz szó, amely a visszaélések és a jogtalanul közzétett képek ellen és a videók ellen. Most a Gazdasági Versenyhivatallal közösen pályázatot hirdettek középiskolásoknak és általános iskolásoknak. Ez egy rajzpályázat. A cél természetesen az, hogy minél tudatosabbak legyenek már maguk a diákok. S ez a tudatosság a megtévesztő reklámok kapcsán, a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok kapcsán, illetve a versenykultúrával is kicsit megismertessék a gyerekeket. Rajzpályázatot három témakörben várnak, átverések az Interneten, tisztességtelen élelmiszerreklámok, ahogy én látom, illetve csalogató reklámok. Címkék: Banner Géza, Kispál Edit, Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetsége

[Eredeti](#)

(Kossuth Rádió - Napközben, 2019. február 06., szerda, 09 óra)

Dacia visszahívás légszákok lehetséges meghibásodása miatt

A Renault visszahív 13300 darab Daciát Romániában ütközés esetén felmerülő esetleges légszák meghibásodás miatt.

A visszahívás a Dacia Logan, Lodgy és Dokker modelleket érinti.

Az autókat a márkakereskedésekbe kell vinni, ahol elvégzik a cserét. A közleményt a fogyasztóvédelmi hatóság tette közzé.

[Eredeti](#)

(autosforum.hu, 2019. február 06., szerda)

Felhívás a lakosság részére

Tájékoztatjuk a Tisztelt lakosságot, hogy a Banki és Végrehajtási Károsultak Fogyasztóvédelmi Egyesület ügyfélszolgálati lehetőséget biztosít minden nehéz helyzetbe került személy vagy család részére.

Bővebben ...

Tájékoztatjuk a Tisztelt lakosságot, hogy a Banki és Végrehajtási Károsultak Fogyasztóvédelmi Egyesület ügyfélszolgálati lehetőséget biztosít minden nehéz helyzetbe került személy vagy család részére. Az ügyfélfogadás helye és ideje: Civil Szervezetek Háza, Marcali Orgona u.2. minden hét péntek 8-11-ig Időpontot egyeztetni az alábbi elérhetőségen lehet: Telefon 30/429-3478 E-mail: Ez az e-mail-cím a szpemrobotok elleni védelem alatt áll. Megtekintéséhez engedélyeznie kell a JavaScript használatát. Kérem a lehetőséget terjessze baráti, ismerősei irányába is. Amiben segíteni tudunk: Jelzáloghitel, gépjármű hitelek,

személyi kölcsönök, hitelkártya tartozások, peren kívüli egyeztetés, követelés csökkentése. Végrehajtási és árverési eljárások megállítása, kárenyhítés. Szükség esetén peres képviseletet is biztosítunk. Kovács Lászlóelnök Tanácsadásunk ingyenes!

[Eredeti](#)

(marcaliportal.hu, 2019. február 06., szerda)

Sulibüfék nyomában

A legtöbb gyerek a csokit hiányolja a szabályosan működő büfékből.

debrecen. Csaknem másfél év telt el azóta, hogy az Emberi Erőforrások Minisztériuma körlevélben tájékoztatta az intézményvezetőket az iskolai büfében árusítható, valamint a tiltott termékek listájáról. A dokumentum tartalmazza az engedélyezett termékek listáját és ismerteti a szabályszegés jogi következményeit. A debreceni alap- és középfokú oktatási intézmények büféinek egy része már sikeresen módosította kínálatát, de sok olyan iskolát is találni, ahol a cukorkáktól, porcukrozott péksüteményektől, chipsektől és koffeintartalmú üdítőktől roskadoznak a polcok. A legrosszabb helyzetben azok a szülők vannak, akiknek gyermekei általános iskolába járnak, hiszen ők - elsősorban az alsó tagozatosok - engednek legkönnyebben a "tiltott gyümölcs" csábításának. Több üzemeltetőt azonban még az sem tart vissza az egészségtelen termékek árusításától, hogy a fogyasztóvédelmi ellenőrzések során nemcsak pénzbüntetéssel, hanem akár szerződésbontással is sújthatják a szabályszegőket. Az egyik debreceni szakgimnázium büféjének üzemeltetője szerint több oka is van annak, hogy portékáját az ide vonatkozó rendeletnek megfelelően állítja össze. SZD

Mit (v)ehet a gyerek, ha éhes?

A legtöbb iskolai büfé már az előző tanévet egészségesebb kínálattal indította, napjainkban azonban még mindig találunk olyan intézményeket, ahol szemet hunynak a diákok egészségét veszélyeztető termékek árusítása felett.

Bőséges az új kínálat

Az egyik debreceni szakiskola büféjének üzemeltetője a Naplónak elmondta: a legapróbb részletekig betartják a szabályokat. - Nem árusítunk magas cukor- és koffeintartalmú italokat, valamint olyan kekszeket, melyek túl sok cukrot és sót tartalmaznak. A kenyértípusoknál kicsit rugalmasabb a szabályozás, ott a teljes kiőrlésű, illetve a csökkentett szénhidrát-tartalmú péksüteményeket szorgalmazzák, továbbá az alacsony zsírtartalmú felvágottakat, illetve szalámikat, rostos üdítők közül pedig kizárólag száz százalékos gyümölcstartalmú nedű szerepelhet a választékban. Ha ezeket a szabályokat nem tartanánk be, szerződésszegésnek minősülne, és az intézményvezető azonnal bezáratná a büfét.

Lelkiismereti kérdés

- Mi már a 2017/18-as tanévet az új, engedélyezett árukészlettel kezdtük - mondta a vállalkozó. Az előző években csak ajánlásképpen, útmutatás gyanánt kaptunk eligazítást arról, milyen termékeket vegyünk le és tegyünk fel polcainkra. Amikor a rendelet érvénybe lépett, a védőnők és az iskolaorvos is ellenőrizte, majd az önkormányzat és az ÁNTSZ felé jelentette, hogy megfelel-e a szabályoknak a kínálatunk. Eleinte nehézkesen fogadták a diákok, sőt még a pedagógusok is a koffeinmentes kávét és az egészséges összetevőkből készült ételeket, és ez némi forgalomcsökkenéssel is járt. Mára azonban elfogadták, de természetesen van, aki a sarki kisboltban szerzi be az energiatalt és a chipseket. Nem

kizárólag a mi felelősségünk a gyerekek egészséges táplálkozása, de mivel jómagam is édesanya vagyok, lelkiismereti okokból sem adnék el túl magas cukor- vagy sótartalmú termékeket a tanulóknak - magyarázta a büfé vezetője.

Menteni a menthetőt

Nyalóka, gumicukor, kóla, üdítőporok. Mára szinte mindenki számára ismertek ezeknek az édességeknek a fogakra gyakorolt hatásai. Dr. Szatmári Éva debreceni fogorvos szerint a szülők sokat tehetnek azért, hogy mielőtt egészségtelen nassolnivalóhoz is hozzájuthatnak a gyerekek, jó szokásokat alakítsanak ki bennük. - Fogaink csak a savak vagy a cukor hatására nem kezdenek el szuvasodni, hiszen ahhoz időre van szükség. A ragadós édességek, mint a karamella vagy az olvadó cukorkák épp ezért jobban károsítják a fogzománcot, hiszen rátapadnak a fogra - mondta.

Szoktatás kérdése

- Mivel száz százalékban nem zárhatjuk ki, hogy a gyerekek ellenálljanak a büfé csábításának, néha annyi is segít, ha édesség fogyasztása után elrágunk egy almát, vagy vízzel kiöblítik a szájukat. Sok szülő azt gondolja, nem nagy gond, ha a tejfogak szuvasak lesznek, hiszen kihullanak. Ez igaz is, de sajnos azzal, hogy egészséges csontfogak nőnek mögöttük, a gyerekek édességfogyasztási szokásai nem változnak. Ezért érdemes már egészen kis korban olyan étkezési rutint kialakítani, hogy később ne az iskolai büfé kínálata befolyásolja a gyerekek választását - tanácsolja a szakember.

Az automaták sem mentesülnek a szigorítás alól Fotó: Sipeki Péter
SZD

[Eredeti](#)

(Hajdú-Bihari Napló, 2019. február 07., csütörtök, 1+3. oldal)

Díj az Ady Endre Gimnáziumnak

Debrecen. A Debreceni Ady Endre Gimnázium egy pályázat útján elnyerte a Fogyasztói tudatosságra nevelő iskola címet. A díjat Keszthelyi Nikoletta az Innovációs és Technológiai Minisztérium fogyasztóvédelemért felelős helyettes államtitkára adja át a mai nap a gimnázium pódium termében. HBN

[Eredeti](#)

(Hajdú-Bihari Napló, 2019. február 07., csütörtök, 4. oldal)

MILYEN GARANCIÁK VONATKOZNAK A GYÓGYÁSZATI SEGÉDESZKÖZÖKRE?

Homályos a szemüveg lencséje, leválik a gyógycipő talpa, ráz a fényterápiás eszköz, vagy hibás az elektromos kerekesszék - olyan kellemetlenségek, amiket nem kell lenyelnünk: a gyógyászati segédeszközökre is érvényesek a garanciák, mint bármely más termékre.

Minden gyógyászati segédeszközre, amely legalább egyéves kihordási idővel rendelkezik, és amelynek a vételára meghaladja a 10 000 Ft-ot, érvényes a kötelező, egyéves jótállás és az egyéves szavatosság.

Minden ilyen termék esetében áll a 3 napos csere szabálya is, vagyis, ha a termék hibája ez alatt az idő alatt jelentkezik, akkor azt elsősorban ki kell cserélni, nem javasolható a javítás.

Szemüvegekre is érvényesek a garanciák

Ebbe a körbe tartoznak a szemüvegek és a napszemüvegek is, melyek talán a leggyakrabban használtak, és - ha nem csak egyszerű, bárhol megvásárolható olvasószemüvegről van szó - személyre szabottan készülő gyógyászati segédeszközök. Szemüvegek esetében is előfordulhat, hogy az alapos előzetes vizsgálatok ellenére sem biztosítják az elvárt, tökéletes látást - a helytelen mérési eredmények vagy a csiszolás közben keletkezett hibák miatt. A Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetsége szerint ilyen esetben nyugodtan kérhetjük az ingyenes korrekciót. A kötelező jótállás időtartama az eszközök - így a szemüvegek, napszemüvegek esetében is - a fogyasztási cikk kézhezvételének napjával kezdődik. Ha a vásárlástól számított egy éven belül a vásárlónak gondja akad az elkészített szemüveggel, akkor ez alatt az idő alatt az azt elkészítő vállalkozásnak kell bizonyítania, hogy a hiba a teljesítést követően keletkezett, például helytelen tisztítás miatt.

Ehhez nem elég a készítő elutasító álláspontja: a vállalkozásnak szakértői bizonyítással kell alátámasztania, hogy nem gyártási hibáról van szó. Az egyéves garancia letelte után azonban fordul a kocka, onnantól a vevőn a bizonyítás sora, hogy a szemüveg már a vásárláskor hibás volt. A vállalkozás köteles a fogyasztási cikkel együtt a jótállási jegyet is a fogyasztó rendelkezésére bocsátani - olyan formában, amely a jótállási határidő végéig biztosítja a jótállási jegy tartalmának jól olvashatóságát. Ha ez elmaradt, akkor is érvényesíthető a jótállás, a vásárlást igazoló nyugta vagy számla alapján.

A kihordási időtől függ a jótállás időtartama

Ugyanezek a garanciák érvényesek a többi, legalább egyéves kihordási idejű, és 10 000 Ft-nál drágább gyógyászati segédeszközökre is - ilyenek egyes hallókészülékek, a fényterápiás eszközök, elektromos masszírozók, mágneses termékek. Ebben a kategóriába tartoznak még az elektromos kerekesszékek is, amelyekre szintén egy év jótállás és további egy év szavatosság vonatkozik.

A speciális cipők esetében azonban nincs jótállás, ezek a gyógyászati segédeszközök ugyanis nem felelnek meg annak a kritériumnak, hogy legalább egyéves kihordási idejük lennének, így a cipőknél szavatossági jogokat lehet érvényesíteni - szintén a vásárlástól számított két évig. Az első hat hónapban a kereskedő köteles a bizonyításra, utána viszont a fogyasztó. Ha a vásárlásához igénybe vettük a társadalombiztosító támogatását, és az eszköz a kihordási időn belül, de a jótállási idő után hibásodott meg, akkor a javításhoz is kaphatunk társadalombiztosítási támogatást - abban az esetben, ha azt a kezelőorvos vagy a házi orvos vényen rendeli. Ilyenkor a papíron fel kell tüntetni az eszköz pontos megnevezését és a hiba jellegét is.

A jótállás érvényesítése

Hibás termék esetén elsősorban javítást vagy cserét lehet kérni a kereskedőtől, de ha a vállalkozás ezt valamilyen okból nem tudja vagy nem akarja teljesíteni határidőn belül, akkor máshol is megjavíttathatjuk az eszközt a gyártó költségére, de kérhetjük az áru vételárának részben vagy egészben történő visszafizetését is. A vásárló azonban a pénzvisszafizetést csak az után kérheti, ha a javítás vagy a csere megoldhatatlan, illetve, ha az nem sikerült.

Előfordulhat, hogy a kereskedő csak és kizárólag a levásárlás lehetőségét ajánlja fel hibás termék esetében a fogyasztónak. Ebben az esetben a Fogyasztóvédelmi Egyesület szerint érdemes tudni, hogy ezt a vásárló nem köteles elfogadni, csak akkor, ha ez a megoldás a számára is megfelelő.

Ugyanis megtörténhet, hogy a vásárló hiába fogadja el a felajánlott levásárlási lehetőséget, nincs készleten olyan termék, amely - a hibás áru helyett - tetszene a fogyasztónak. Ezekben az esetekben a fogyasztók ugyanúgy élhetnek - a felajánlott levásárlás mellett - a fenti, törvényes fogyasztói jogokkal is: azaz választhatják elsősorban az ingyenes javítást vagy cserét, másodsorban pedig - ha a kereskedő az előző kettőnek nem tesz eleget - például a vételár leszállítását vagy a teljes vételár visszatérítését.

[Eredeti](#)

(Meglepetés, 2019. február 07., csütörtök, 20. oldal)

Nívó

Azt gondolom már sokan tapasztalhatták, hogy nincs kötelező alkatrész utánpótlás jelenleg, vagyis ha valami elromlik, egyáltalán nem kötelező a szervizeknek alkatrészt biztosítani. De vajon mi a helyzet az olyan nagy értékű termékeknél, mint például az autó? Mi van akkor, ha valakinek elnyeli a bankkártyáját az ATM, mi a szabályos eljárás ilyen esetben? Végigbeszéljük, mert úgy látszik, hogy nagyon sokakat érint ez mostanában. De van egy másik kérdésem is. Mi van akkor, ha az ATM egyáltalán nem adott ki pénzt vagy a kértnél csak kisebb összeget kaphattunk kézhez? Erről is beszélünk a mai műsorban. Ön kapott már vagy egyáltalán eszébe jutott, hogy egy fogpótlásakor kérjen a fogorvosától jótállási jegyet? Ugye hogy nem? Pedig járna. Ennek kapcsán beszélgetünk ma arról is és egészen biztos, hogy beszélgetünk, mert ezt a témát múlt hétről toltuk át, tehát beszélgetünk arról, hogy milyen fogyasztói jogaink vannak a gyógyászati segédeszközök vásárlása esetén? És immár harmadik éve létezik az úgynevezett alapszámla, de mitől alap ez a folyószámlatípus és mi az, amit okvetlenül nekünk fogyasztóknak tudni kell róla? A mai utolsó kérdésem pedig az, mi van akkor, ha valaki rendel egy webshopból valamit és egyszer csak kiderül számára, hogy nem is attól a cégtől vette a terméket, akinek az oldalán volt és ahol rendelt? Így persze az eladó nevét, elérhetőségét és a szerződési feltételeit, sőt, az egyéb tájékoztatóit soha nem láthatta, viszont pechére reklamációja volt. Kérdésem pedig az, kihez fordulhatunk ilyen esetben? Szakértő vendégeim a stúdióban Fülöp Zsuzsa, a Magyar Nemzeti Bank felügyeleti szóvivője, Erdélyi Péter, a Magyar Gépjármű-importőrök Egyesületének ügyvezető elnökét és Siklósi Máté fogyasztóvédelmi szakértőt. Címkék: nincs kötelező alkatrész utánpótlás, garanciaidő, alkatrészhiány, eredeti gyári alkatrészek, rendelés, automata, bankkártya elnyelése, biztonsági okok, banki gyakorlat.

[Eredeti](#)

(KlubRádió, 2019. február 07., csütörtök, 14 óra)

Tudjon meg többet a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról!

A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilos. Egy kereskedelmi gyakorlat a piaci szereplőknek az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenysége vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja.

A fogyasztó önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy. Az a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelen, amely egyrészt sérti a szakmai gondosság követelményét, másrészt alkalmas a fogyasztói magatartás, az ügyleti döntés torzítására. Különösen az a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelen, amely megtévesztő (ideértve a mulasztásban megnyilvánuló megtévesztést is) vagy amely agresszív. A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt a fogyasztóvédelmi hatóság jár el, kivéve - ha pénzügyi piacokat érint, mert akkor a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletével kapcsolatos feladatkörében eljáró Magyar Nemzeti Bank, valamint - ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas, akkor a Gazdasági Versenyhivatal jár el. A verseny érdemi érintettsége esetében sem a Gazdasági Versenyhivatal jár el, ha - a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat kizárólag a termék címkéjén (a terméken, annak csomagolásán vagy a termékhez egyéb módon rögzítve), a termékhez adott használati és kezelési útmutatóban vagy jótállási jegyben jelenik meg, vagy - a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat kizárólag az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusában, kötelező európai uniós jogi aktus rendelkezéseinek átültetése céljából elfogadott külön jogszabályi rendelkezésekben, illetve külön jogszabályi rendelkezésekben meghatározott tájékoztatási követelményekben előírt információ közlésének elmulasztásával valósul meg, és ha az ott meghatározott kereskedelmi kommunikáció tekintetében az információ jelentős, vagy - ha a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalma megsértésének részét képezi az olyan magatartási kódexben foglalt követelmény be nem tartása, amely magatartási kódex olyan vállalkozásokat érint, akiknek a felügyelete a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletével kapcsolatos feladatkörében eljáró Magyar Nemzeti Bank felügyel. A verseny érdemi érintettségét az alkalmazott kereskedelmi gyakorlat kiterjedtsége, illetve az érintett vállalkozás mérete a nettó árbevétel nagysága alapján határozza meg. Azonban négy esetben a verseny érdemi érintettsége minden egyéb körülményre tekintet nélkül fennáll az adott kereskedelmi gyakorlat esetén: - ha országos médiaszolgáltatást végző médiaszolgáltatón keresztül valósul meg, - ha országos terjesztésű időszakos lap vagy legalább három megyében terjesztett napilap útján valósul meg, - ha a fogyasztók közvetlen megkeresésének módszerével végzett kereskedelmi gyakorlat legalább három megye fogyasztói felé irányul, vagy - ha az áru eladásának helyén alkalmazott eladásösztönző kereskedelmi gyakorlat legalább három megyében megszervezésre kerül. Az országos médiaszolgáltatást végző szolgáltatók listája a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság honlapján érhető el. Az Internet ebből a szempontból nem tekinthető fenntartás nélkül országos médiumnak: több körülmény mérlegelése szükséges ahhoz, hogy egy-egy honlapon megjelenő kommunikáció esetében a verseny érdemi érintettsége megállapítható legyen. Fontos megjegyezni azt is, hogy a különböző kereskedelmi láncok akciók újságai/kiadványai nem minősülnek sem "országos terjesztésű időszakos lap"-nak, sem a "fogyasztók közvetlen megkeresésének módszeré"-nek. Egy-egy ilyen kiadványban megjelenő tájékoztatás is érintheti azonban a versenyt érdemben, ha olyan terméket érint, amely aktuálisan felkeltheti a fogyasztók széles körének érdeklődését - akár annak szezonális keresleti jellemzői, akár az ajánlat egyéb okból speciális, kiemelkedő volta miatt. Ingyenes

fogyasztóvédelmi és versenyjogi tanácsadás Egerben A Gazdasági Versenyügyi Tanácsadó Iroda (GVTI) csapata díjmentesen segít az egrieknek fogyasztóvédelmi és versenyjogi problémáik megoldásában. A GVTI fogyasztóvédők célja az, hogy segítsék a tudatos döntéshozást, és a panaszok rendezését. Sikeresebb a panaszkezelés, ha a fogyasztók és vállalkozók tisztában vannak problémájuk jogszabályi hátterével. Ezeknek a jogoknak a megismerésében és panaszlevél megírásában segít teljesen díjmentesen, - a Gazdasági Versenyhivatal megbízásából, vele együttműködésben dolgozó, - Gazdasági Versenyügyi Tanácsadó Iroda. Szakterületeik: megtévesztő reklámok, szavatosság és jótállás, üdülési jog, termékbemutatók, közüzemi szolgáltatások, internetes vásárlások, jelentős piaci erővel való visszaélés, utazási szerződések, légi utasok jogai, üzletfelek megtévesztése. Elérhetőségek:3300 Eger, Trinitárius utca. 2. I. em. Tel: +36 30 741 2373 E-mail: eger@versenyugyi-tanacsadoiroda.hu Nyitvatartás: Hétfő: 12:00-16:00 Kedd: 9:00-13:00 Szerda: 12:00-16:00 Csütörtök: 9:00-13:00 Péntek: Zárva www.fogyasztovedok.hu

[Eredeti](#)

(heol.hu, 2019. február 07., csütörtök)

Megígérték a szállásfoglaló oldalak, hogy nem verik át az embereket

Miután a brit fogyasztóvédelem megszorongatta őket, hat szállásfoglaló portál megígérte, hogy felhagynak az ügyfeleiket megtévesztő gyakorlatokkal.

Miután a brit fogyasztóvédelem alaposan megszorongatta őket, hat szállásfoglaló portál megígérte, hogy felhagynak az ügyfeleiket megtévesztő gyakorlatokkal. A piac- és versenyfelügyeleti hatóság azért indított vizsgálatot, mert úgy ítélte meg, hogy az oldalak félrevezető értékesítési gyakorlatot folytatnak, például népszerűbbnek tüntetnek fel egyes szállásokat a valóságosnál - írja a BBC.A hatóság több - köztük Magyarországon is széles körűen használt - szolgáltatót vizsgált, ezek az Expedia, a Booking.com, az Agoda, a Hotels.com, az ebookers és a trivago. A cégek az alábbi négy vállalat tették:A brit fogyasztóvédelem elnöke elfogadhatatlannak nevezte az eddigi gyakorlatot, az ügyvezető pedig arról beszélt, hogy ezeken az oldalakon nagyon jó árú szállásokat lehet kifogni, de fontos, hogy meg lehessen bízni az általuk közölt információkban.A hatóság azt is közölte, hogy a felsoroltakon kívül más szolgáltatókat is ellenőriz majd, hogy betartják-e ezeket a magatartási szabályokat. Bár brit ügyről van szó, remélhetőleg a cégek ottani elköteleződése jó hatással lesz a más országokban folytatott gyakorlataikra is.

[Eredeti](#)

(g7.hu, 2019. február 07., csütörtök)

20 éve tesztel matracokat, nyugdíj előtt még elmondja, hogyan válassz

Hans-Peter Brix összeszedte mitől lesz kényelmes a fekhelyed.

Ha nem tudjuk magunkat megfelelően kipihenni, annak komoly következményei lehetnek. Az éjszakai nyugalom egyik fontos feltétele a megfelelő ágymatrac, és nem olyan könnyű megtalálni azt, ami számunkra a legjobb, például az sem mindegy, hogy milyen a testalkatunk. Ezt a Stiftung Warentest magazinból tudtuk meg. A kiadvány fő matracügyi szakértője, Hans-Peter Brix pályafutása alatt több mint 500 terméket tesztelt, és mielőtt nyugdíjba vonulna, úgy döntött, megosztja legfontosabb tapasztalatait az olvasókkal. Részletek a hajtás után! Matracot vásárolni komoly befektetés, hiszen egyes modelleknek megkéri az árát. Így, akinek a lehetőségei adottak, félmillióért is lecserélheti régi fekhelyét. Persze vannak jóval olcsóbb modellek is, és akkor itt felmerül a kérdés, hogy indokolt-e ez a nagy szórás az árban. Brix szerint nyilván nem lehet csak anyaggal számolni, hiszen azt a terméket le is kell gyártani, el kell juttatni az üzletbe, és így tovább, meg persze nyilván a gyártó és a kereskedő is szeretne némi haszonra szert tenni. Hozzáette, ő igazán drága anyagokkal matracokban még nem találkozott, és hát akkor ez alapján nagyjából mindenki válaszolja meg magának a kérdést. Kipróbálni ér, sőt szükséges! Fotó: Shutterstock Tervezz hosszú távra! Jó, tegyük fel, hogy a pénz nem számít, akkor milyen szempontokat kell még figyelembe venni a vásárlásnál? Mondjuk, ne menjünk fáradtan matracot nézni, mert elgyötört testünknek valószínűleg mindegy lesz, mire helyezzük le, mindegyik matrac kényelmes lesz. A szakértő szerint az sem árt, ha valaki velünk van, aki meg tudja nézni, hogy a gerincünk egyenes-e, ha az oldalunkon fekszünk. És érdemes olyan üzletet választani, ahol van matracpróbára lehetőség, vagyis visszaveszik a matracot, ha kiderülne, mégsem választottunk jól. Ez azért fontos, mert pár nap használat után derül csak ki, hogy valóban kényelmesen tudunk-e rajta aludni. Felmerült az a kérdés is, ha új matracot veszünk, akkor az ágyrácsot is le kell-e cserélni? Nem, utóbbi tovább bírja, mint a matracok. Minél keményebb egy matrac, annál jobban támasztja alá a testet? Brix szerint, hogy mennyire kemény egy matrac, az inkább a személyes komfort szempontjából fontos, ezért a vásárlásnál ezt mindenképpen vegyük figyelembe. És még egy jó tanács: hogy milyen keménység szerepel a leírásban, az nem feltétlenül felel meg a valóságnak a német fogyasztóvédelmi szervezet szakértője szerint. Úgy véli, ennek az lehet az oka, hogy ugyan megvan a módszere annak, hogyan kell megállapítani egy matrac keménységét, de a gyártók ezt nem feltétlenül alkalmazzák minden termékénél. Oké, és akkor milyen hívószavaknál, ígéreteknél kell még kicsit szkeptikusnak lennünk? Például akkor, ha a matrac állítólag megszünteti majd a hát- vagy ízületi fájdalmainkat. Ami pedig a hypoallergén matracokat illeti, Brix szerint sajnos egyetlen gyártó sem tudja kivédeni, hogy a vásárlóhoz kerülve a poratkák ne lepjék el a matracot. Ami az allergiában szenvedőknek segíthet, az egy különleges huzat (encasing). A matracokat néha ki kell szellőztetni! Fotó: Shutterstock Légy türelemmel! Ha sikerül kihámozni a matracot a csomagolásból, sokszor erős szaguk van. Ez azt jelenti, hogy tele lennének káros anyagokkal? A szakértő szerint nem feltétlenül, bár megérti, hogy nem kellemes lefeküdni egy ágyba, aminek olyan szaga van, mint egy gumigyárnak vagy egy pajtának. Szerencsére az "új szag", amit az előállítás során felhasznált anyagok okoznak, viszonylag gyorsan elillan. Ezért nem érdemes azonnal reklamálni, 24 órára vagy inkább 3-4 napra keressetek neki egy jól szellőző helyet, és ha négy hét után sem lesz jobb a helyzet, akkor érdemes felkeresni a forgalmazót vagy a gyártót. És mi a helyzet azokkal a matracvédő takarókkal, illetve fedőmatracokkal, amik azt ígérik, hogy sokkal pihentetőbb lesz az alvás? Ezek sokszor túl puhák, és ha azért vettünk meg egy a matracot, mert különböző keménységű zónái vannak, abból lehet, hogy utána nem sokat fogunk érezni. Akinek pedig hátproblémái vannak, azoknak úgyis kerülni kell a túlzottan puha fekhelyeket, amikbe belesüppedhetnek, mert így sokkal nehezebb lesz számukra mozogni, helyzetet változtatni. A vég? Egy matrac szavatossági ideje sok mindentől függ, például, hogy milyen sűrűn tisztítod, de 8-10 év után

mindenképpen érdemes lecserélni. De mit lehet tenni annak érdekében, hogy a szolgálati idejét ki tudja tölteni? Egyrészt bizonyos időközönként érdemes megfordítani, de ez önmagában nem elég, néha érdemes kiszellőztetni is. Apropos, szellőztetés, ágykeretet is érdemes úgy választani, hogy az ne legyen teljesen zárt, hogy a nedvesség használat közben is távozni tudjon a matracból, különben bepenészedhet.

[Eredeti](#)

(divany.hu, 2019. február 07., csütörtök)

Alternatív vitarendezés - Lehetőségek a közigazgatási hatósági eljárásban (2.)

Most induló sorozatunkban az MNB Pénzügyi Békéltető Testülete által az alternatív vitarendezés tárgykörében, tudományos kutatás támogatására kiírt, 2018-as pályázatán díjazott tanulmányokat közöljük - szerkesztett formában. Ezúttal a szerző a hazai közigazgatási rendszerbe beilleszthető, hatékonyan alkalmazható alternatív vitarendezési metódusokat igyekszik bemutatni, kiemelve a mediáció és a hatósági eljárással összefüggő közvetítést.

A közigazgatási hatósági eljárásban alkalmazható alternatív vitarendezési lehetőségekről szóló tanulmány második részében a szerző elsőként a mediáció és a közvetítés alapjait tekinti át a hatósági eljárás általános szabályaiban. (A tanulmány első részét itt olvashatja el.) A mediáció és a közvetítés alapjai a Ket. általános eljárásjogi szabályai között A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló, már nem hatályos, de a gyakorlat szempontjából rendkívül fontos törvény számos vonatkozásban foglalkozik a már felvázolt közvetítéssel és egyezségkötéssel, mind annak vertikális értelemben vett formájával, mind pedig az egyes ellenérdekű felek és más ügyféli jogokat gyakorló személy között megvalósuló horizontális egyezséggel. Egyezségkötési kísérlet és az egyezség jóváhagyása Az ügyfelek között megvalósuló, horizontális jellegű egyezség nem új keletű intézményként került a Ket. rendelkezései közé: a lehetőséget az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló törvény (röviden: Áe.) hozta be az akkori szocialista jogrendszerbe, már ami az államigazgatás általános eljárási jogát illeti. E felépítésen az 1981-es módosítás sem változtatott érdemben, s közel azonos formában került a Ket. szabályozási rendszerébe is. A Ket. rendelkezései alapján az egyezségkötésre alapvetően akkor kerülhet sor, ha azt - jogszabály elrendeli, - hatóság tárgyalást tart a hatósági ügy folyamán, annak keretében, - az ügy természete egyébként megengedi. Ha a hatósági eljáráson kívül történik a közvetítés (pl. magánjogi mediáció keretében, mely végül a közigazgatási hatósági eljárásban szereplő ügyre is kihatással lesz), az eljárás felfüggesztésének lehető helye az egyezség létrehozásának időtartamára. Amennyiben a közvetítés sikeres, a hatóság határozatával hagyja jóvá az egyezség tartalmát. A jóváhagyás nem feltétlen, mert ahogy azt már a korábbiakban elemeztük, a hatósági eljárás ebben az esetben sem tekinthet el eredeti funkciójától: a jogszabályok érvényre juttatásától (az egyezségnek meg kell felelnie a jogszabályokban foglalt feltételeknek), a közérdek és egyéb jogos igények védelmétől (az egyezség nem sérti a közérdeket, mások jogát vagy jogos érdekét), valamint minimális formai kellékektől sem (az egyezségnek ki kell terjednie a teljesítési határidőre és az eljárási költségek viselésére is). Az egyezség a jóváhagyás után abban nyújt többet az általános rend

szerint lebonyolítandó eljáráshoz képest, hogy az egyezség, illetve az azt jóváhagyó határozat nem fellebbezhető a közigazgatási jogorvoslati rendszer alapján, s bírósági felülvizsgálatára sincs mód. Ha a hatósági ügy és egyezség alapját képező jogszabály alaptörvény-ellenessége valószínűsíthető, s az Alkotmánybíróság kimondja a jogszabályhely alaptörvény-ellenességét, mégis lehetőség nyílik az egyezség módosítására, illetve visszavonására. Mindez biztosítja a kompromisszum sérthetlenségét, az utóbb egyik félnek mégis valós vagy vélt sérelmet okozó egyezség védelmét. Ha az egyezségkötési kísérlet sikertelen, az eljárás normál rendben történő folytatása - ha annak feltételei továbbra is fennállnak - biztosította az ügy lezárását. Hatósági szerződés Ameddig az egyezségi kísérlet és annak jóváhagyása jellemzően a horizontális közvetítés eljárásjogi szabályait tisztázza, addig a hatósági szerződésre vonatkozó szabályok az egyértelműen vertikális egyezség létrejöttét rendezik. A hatósági szerződés a közvetítés elkülönült formája, hiszen itt az egyik félként maga a hatóság válik szerződő félle, s közjogi jogosítványait megtartja a jogviszonyban, igaz, csak arra az esetkörre szűkítve alkalmazását, ha a szerződést az ügyfél nem vagy nem megfelelően teljesíti és az egyéb intézkedések nem vezetnek célra. Erre abban az esetkörben kerülhet sor, amikor a hatóság az eljárásban a hatósági ügy "közérdek és az ügyfél szempontjából is előnyös rendezése érdekében határozathozatal helyett az ügyféllel hatósági szerződést" köt. Mindez megfelelő választási lehetőséget nyújthat a hatóságnak és ügyfeleknek a jogszabály keretein belüli alternatívák meghatározására, a közigazgatás nem közhatalmi, hanem szolgáltató jellegű szerepében lép a jogviszonyba, s abban is marad mindaddig, amíg a szerződéses kötelezettségek teljesítésre kerülnek. A szerződés nemcsak az ügyfelet köti, hanem a hatóságot is: ha a hatóság nem teljesíti szerződészerűen kötelezettségeit, az ügyfél közigazgatási perben léphet fel a szerződésszegő hatóság ellen. A hatósági szerződést mára számos esetben alkalmazzák az ágazati jogszabályok a vertikális irányú közvetítés szempontjainak érvényre juttatására, s végső soron az ügyfelet terhelő kötelezettségek körültekintőbb megválasztására. Ilyen megoldást alkalmaz többek között: - a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló törvény a műsorkvóták fokozatos elérésének, analóg lineáris médiaszolgáltatás végzésének (frekvenciahasználathoz kapcsolódó pályázaton belül), ideiglenes médiaszolgáltatás végzésének szabályozására, - a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló jogszabályok az előzetes eredetiségvizsgálat végzéséhez szükséges engedélyezési eljárásban, vizsgáló állomások tevékenységének végzéséhez szükséges engedélyezési eljárásban, - a mezőgazdasági és agrártámogatásról szóló törvény a támogatások ügyében. Hatósági közvetítő eljárása A hatósági közvetítő tevékenysége átmenetet képez az előbbieken felsorolt típusok között: elláthat az ügyfél és ellenérdekű fél közötti horizontális közvetítést, de közbenjárhat a hatóság és ügyfél közötti vitás helyzet feloldásában is. A hatósági közvetítő szerepkörét leginkább a független és pártatlan, kizárólag a konfliktus feloldására törekvő harmadik félként jellemezhetjük, ezért e személyre is ugyanolyan komoly kizárási és összeférhetlenségi szabályok vonatkoznak, mind az általános eljárásjogi jogszabályban, mind pedig a hatósági közvetítőkről szóló rendeletben. A hatósági közvetítő igénybevételehez a Ket. 2008-as módosítása után már nem szükséges külön jogszabályi rendelkezés, sem az ügy által érintett nagyszámú ügyfél. A közvetítő feladatait az alábbiak szerint lehet összefoglalni: - tájékoztatás adása, amelynek hitelesnek, közérthetőnek és szakszerűnek kell lennie. Fontos, hogy ki kell terjednie a tájékoztatásnak azokra a lehetőségekre, amelyeket az egyes felek megtehetnek, s az eljárás során várható következményeikre is, - felvilágosítás az ügyben érintett jogszabályokról és az egyes felek jogairól és kötelezettségeiről, - közvetítés a felek, illetve a hatóság között a hatósági eljárás tárgyát képező ügyben kölcsönösen elfogadható megoldási mód megtalálása céljából, - ügyfelek irányából érkező észrevételek és panaszok közvetítése a hatóság számára. A tevékenységet szabályozó rendelet feltételekhez köti a hatósági közvetítő nyilvántartásába

való felvételt, így biztosítva, hogy a közvetítés megfelelően szakszerű körülmények között folyjon, s a közvetítő jártas legyen a hatósági eljárás elméletében és gyakorlatában. A közvetítő eljárásának kulcsa annak felkérése: a felek mellérendeltségének jeléül ezt közösen teszik meg. A hatóság hivatalból és az ügyfél kérelmére is dönthet a közvetítő kirendeléséről, de gyakoribbnak tekinthető az az eset, amikor a közvetítő kirendelése az ügyfél kérelmére történik. Ha a közvetítő elfogadja a felkérést, a hatóság végzésével kirendeli, de ez előtt meghallgatja az eljárást megindító ügyfelet kérelemre induló eljárásokban. Azt mindenképpen meg kell jegyeznünk, hogy a szabályozás számos tekintetben visszaszabványosításokat tartalmaz. Azokban az esetekben ugyanis, amikor az ügyféli jogok gyakorlásához ilyen szorosan kapcsolódó garanciális jogintézményről van szó, elvárható lenne az általános eljárásjogi jogszabály és az irányadó rendelet rendelkezéseitől, hogy egyértelműen nyilatkoztassák ki az alábbiakat: - az eljárásban résztvevő ügyfeleknek és ügyféli jogállást élvező egyéb feleknek joguk van ahhoz, hogy az eljárás során közösen, de akár önállóan kezdeményezzék a közvetítő alkalmazását, - a közvetítő alkalmazása nem a hatóság döntésétől függ, az csak végzésében kirendeli a kijelölt hatósági közvetítőt, akinek személyére egyébként a feleknek javaslattételi joga van, - a hatóságnak a törvényben, illetve a rendeletben megfogalmazott kizáró, összeférhetlenségi és szakképzettségi feltételek vizsgálatán túl nincs mérlegelési lehetősége a közvetítő tevékenységét tekintve, - a közvetítő kirendelése után, vertikális mediáció keretében, ennek tekintetében a hatóságnak ugyanolyan mellérendelt szerepe van, mint az ügyfeleknek a közvetítés lezárásáig. Problémás gyakorlat olvasható ki a Ket. és a rendelet sorai közül: miközben a hatósági közvetítői feladat csak a jogszabályi rendelkezésekről - s nem a hatóság döntési módszertanáról, álláspontjáról, jellemző gyakorlatáról - való felvilágosítás-adás az ügyfelek számára, addig a hatóság részére továbbítani köteles az ügyfelek észrevételeit, megjegyzéseit. Mindez aszimmetrikus kommunikációt eredményezhetett a közvetítés folyamatában: az eredetileg az ügyfelek véleményének, észrevételeinek hatóság működésének jobbítására szolgáló rendelkezés visszájára fordul, s megbonthatja azt a mellérendeltséget, amely segítene megtalálni a kölcsönösen elfogadható megoldási módozatot. Ahhoz, hogy az intézmény megfelelően funkcionálni tudjon a hatósági eljárás során, kulcsfontosságú annak megismertetése: az ügyfélnek értesülnie kell a lehetőségről, a közvetítői eljárásban betölthető jogairól és kötelezettségeiről, az eljárás lehetséges eredményeiről és jogkövetkezményeiről. Sajnálatos módon ezt az ügyfél irányába történő tájékoztatást nem teszi a hatóság kötelező feladatává a Ket. sem az idézés, sem pedig az értesítésre vonatkozó szabályok között, s ezzel megkérdőjelezi az egész jogintézmény fundamentumát: miként fordulnának az ügyfelek hatósági közvetítőhöz, ha számukra ennek megismertetésére nem terjed ki a hatóság kötelezettsége? A fent tárgyalt stratégiai dokumentumok mindegyike elsődleges céljai között az ügyfélközponúságot s a közigazgatás szolgáltató jellegének kiterjesztését. Miként egyeztethetőek össze ezek a célok a jogalkotó ez irányú mulasztásával? Az általános közigazgatási rendtartás szabályai A megújuló hatósági eljárás általános szabályait tartalmazó általános közigazgatási rendtartás számos módosítást eredményezett a fent vázolt rendszeren. Egyezségkötési kísérlet és az egyezség jóváhagyása Kifejezetten helyeselhető, hogy azokban az ügyekben ahol az eljárás jogvitás, ellenérdekelt felek részvétele mellett zajlik, a törvény alapján tárgyalás lehetősége vagy egyezségkötési kísérlet kötelezettsége mellett folyik az eljárás. A tárgyalás egyébiránt is számos lehetőséget jelent az ellenérdekű feleknek a közösen is elfogadható megoldási módok kiválasztására, s még mindig biztosított lehet akár a hatóság által segített közvetítés, akár a hatósági közvetítő igénybevétele, de az eljáráson kívüli, egyéb megegyezés is. A korábban már hivatkozott illetécsökkentési lehetőség pedig még tovább fokozhatja a közvetítést igénybevevők körének bővítését. Kiemelendő továbbá a korábban említett Ákr.-jelentés és a törvényjavaslat indoklásának ama

megállapítása, hogy a hatóságnak törekedni kell nemcsak az egyedi ügyben való konszenzus létrehozására, hanem a felek megbékítésére is, így megelőzendő a konfliktusok eszkalálódását, illetve újabb vitás ügyek kialakulását. Hatósági szerződés A jelentés és a törvény a továbbiakban is tartalmazza a hatósági szerződésre vonatkozó megállapításokat, amely a jogintézmény fennmaradására utal. Azt mindenképpen megállapíthatjuk - egyezően a jelentéssel és a javaslat indoklásával -, hogy a szerződés erőteljes közjogi hatásokkal átitatott, mivel a szerződési kötelezettségek ügyfél általi nem teljesítése esetén a hatóság hagyományos kényszereszközeivel léphet fel. Azzal azonban már nem érhetünk egyet teljes egészében, hogy a szerződés csak közjogi paraméterek szabályozása alatt állna, s annak magánjogi jellege elenyésző lenne. Éppen a jelentés által említett közigazgatási szolgáltató jelleg, illetve a fent megfogalmazott elméleti megállapítások okán a szerződés annak jellegét tekintve erősen magánjogi irányultságú, amely a felek megállapodásán alapul. Az már pragmatikus kérdés, hogy a gyakorlatban a szerződés tartalmát leggyakrabban a hatóság diktálja, s az ügyfél lehetőségei csak annyira terjednek ki, hogy elfogadja vagy elutasítsa a szerződést. Különösen igaz ez azokra az esetekre, amikor a fent említett példák közül különböző támogatások nyújtására kötnek szerződést a hatóságok. Annak ellenére, hogy a hatósági szerződés tartalmának nagy részét, az egyik szerződő felet és az ügyfél szerződésszegő magatartásának várható jogkövetkezményeit tekintve közjogiak, még nem jelenti azt, hogy a szerződés ne lehetne alapvetően magánjogias, s nem alapulhatna a felek mellérendeltségén és megállapodásán. Hatósági közvetítő eljárása A hatósági közvetítés szenvedni talán legnagyobb csorbát a törvény rendelkezései alapján, s ez kifejezetten jól kimutatható az Ákr. indoklásában is. Sem a jelentés, sem pedig a törvény, illetve annak részletes indoklása nem szerepelteti a jogintézményt, a fenti problémák miatt látszólagos kihasználatlanság okán végleg kikerült a szabályozási anyag köréből. A mediáció hatósági gyakorlata A következőkben a hatósági eljárásban előforduló olyan ügýtípusokat elemzünk, amelyek a mediáció és a hatósági közvetítés szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bírnak azok kiterjedt alkalmazására vagy a megvalósított jó gyakorlatra tekintettel. Az elemzés köre nem fedi le az összes olyan hatósági eljárási ügýtípust, amelyben a közvetítés, egyezségkötés és annak kísérlete, egyeztetés vagy egyéb mediatív típusú eljárás elem jelen lehet, de ezeknek a példáknak a segítségével igyekszik összefoglalni a mediáció alkalmazásának előnyeit, s kimutatni annak szükségszerű korlátait is. Az egyenlő bánásmód követelményéhez kapcsolódó eljárások Az Európai Unióhoz való csatlakozási folyamat alapvető változásokat eredményezett nemcsak a közigazgatási hatósági eljárásjog rendszerében, hanem az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmódhoz kapcsolódó jogsértések kezelését illetően is. A hatóság tevékenységeinek jellemzőit és eljárásainak egyes szabályait végül az Egyenlő Bánásmód Hatóságról és eljárásának részletes szabályairól szóló 362/2004.(XII. 26.) Korm. rendelet fektette le 2004 decemberében. A rendelet 2005 januárjában hatályba lépett, de a hatóság tényleges működése csak fél évvel később kezdődött meg. A központi közigazgatási szerv ennek megfelelően 2005 közepén kezdte meg működését és azóta folyamatosan folytatja azt. Tevékenysége szerint minden olyan hatósági ügy a feladat- és hatáskörébe tartozik, amely az Ebktv. által meghatározott egyenlő bánásmód követelményeit megsértő ügy orvoslására szolgál, akár közvetve, akár közvetlenül hátrányos megkülönböztetés, de zaklatás, jogellenes elkülönítés és megtorláshoz kapcsolódó esetekben is. A hatóság közvetítésben betöltött kiemelt jelentőségét az alábbiak jelzik: - az Ebktv. már önmagában kiemeli az EBH-hoz tartozó eljárások jelentőségét azzal, hogy nem csupán a Ket. által biztosított közvetítési eszközökre hagyatkozik, hanem saját ágazati szabályozásában is a hatóság feladatává teszi az egyezség létrehozásának megkísérlését; - az EBH éves jelentéseiből és a publikált anonimizált nyilvános határozatok gyűjteményéből kitűnik, hogy nagy jelentősége van a hatóság munkájában az egyezségeknek, a hatóság sokat tesz az

egyezségkötéssel záruló eljárások számának növelésére. A tapasztalatok alapján az alábbi következtetéseket vonhatjuk le: - az eljárások erősen személyiséghez való kapcsolódása megköveteli azok személyes jellegét, s a közvetítést nagyban elősegítő bizalmi jelleget. A hatóságnak kiemelt feladata, hogy döntései során kifejezetten körültekintő és az emberi méltóságra való nagyfokú tekintettel járjon el, amely megkívánja azt, hogy a sértett ne csupán az eljárás mellékes szereplője legyen és az eljárás alá vont ügyféllel kötött egyezsége nyomán kapjon valós elégtételt jogainak, méltóságának sérelme okán; - másrészt a hatóság munkáját nagyban segíti az, hogyha a felek saját maguk állapítják meg, hogy miként tudják rendezni konfliktusukat. Hatósági szerepkörből nyilvánvalóan rendkívül nehéz orvosolni a személyiséget, az emberi méltóságot ért sérelmeket, főként olyan eszközökkel, amelyek a Hatóságnak egyébként rendelkezésére áll. Hasznos lehet a társadalmi prevenció szempontjából az ügy anonim nyilvánossá tétele, az elmarasztalt nyilvános bocsánatkérése, eltiltása a jogsértéstől, de a sértett szempontjából leginkább az egyezés tartalma jelenthet elégtételt. Az EBH tevékenysége során ez a horizontális irányú mediáció a döntő jelentőségű - a hatóságnak természetesen is kell gyakorolnia az általa, létrehozásában segített és jóváhagyott egyezségek felett: nem csak a Ket. szabályozásában már korábban említett szempontokat kell megvizsgálnia, hanem azt is, hogy az egyezés méltányos-e a felekre nézve a jogsértésre tekintettel, hiszen az egyezés jóváhagyásának jogkövetkezményei szűkre szabott kivételek mellett megbonthatatlaná teszik annak jogi kötelező erejét. Versenyfelügyeleti és egyéb kapcsolódó eljárások A Gazdasági Versenyhivatal (GVH) a tisztességtelen piaci magatartás tilalmáról szóló 1990. évi LXXXVI. törvény elfogadásával hozták létre. A hivatal a törvény hatályba lépésekor, 1991. január 1-jén kezdte működését. Az 1997-ben megújuló versenytörvény hatással volt a magyar versenyjogi szabályokra, hatósági eljárásainak rendjére. A hivatal életében is fordulatot hozott az európai uniós csatlakozás, amellyel a GVH tagja lett az Európai Versenyhálózatnak, s a közösségi versenyjog alkalmazói közé került. A GVH feladat- és hatáskörébe tartoznak azok az eljárások, amelyek a piaci verseny elősegítését, a versenyfelügyeletét szolgálják, emellett tevékenysége kiterjed a versenykultúra elterjesztésére is. A hatóság közvetítésben betöltött kiemelt jelentőségét az alábbiak jelzik: - hasonlóan az Ebktv.-hez, a Tptv. is különálló, egyezségkötési kísérletre vonatkoztatott rendelkezéseket tartalmaz. Az eljáró versenytanács a vizsgálati jelentés alapján felhívhatja az ügyfelet egyeztetésre, ha az eljárás gyors és eredményes befejezése érdekében azt célszerűnek látja. Az ügyfél egyezségkötésre vonatkozó visszajelzése alapján, az ügyfél meghallgatása mellett a hivatal közös - de hangsúlyozottan jogilag megengedhető - álláspontra juthat az ügyféllel, mely alapján létrejöhet egy egyezés a hivatal és az ügyfél között, tehát vertikális irányú mediációról beszélhetünk; - az egyezés segítségével csökkenthető a kiszabott versenyfelügyeleti bírság összege, azonban a hivatal nincs kötve az ügyfél által megjelölt legmagasabb, még elfogadható összegű bírsághoz. A tapasztalatok alapján az alábbi következtetéseket vonhatjuk le: - az egyezés segíti azt, hogy a versenytörvény szabályait sértő eljárás alá vont ügyfél belássa a jogsértés tényét, elfogadja azt, s felelősséget vállaljon magatartásáért, amelyért cserébe a hivatal az egyezés segítségével méltányos elbírálást, a fenti tényezők figyelembevételét és a bírság összegének kiszabásakor és egyéb jogkövetkezmények megállapításakor történő értékelését kínálhatja; - miután a GVH feladat- és hatásköréből adódóan csak a társadalom széles rétegeit, s a piaci versenyt jelentősen érintő ügyek kapcsán dönt eljárásaiban, ezért az ügy megegyezéses eldöntése sokkal inkább szolgálja a köz érdekét, mint az elmarasztaló határozat, amely adott esetben további jogsértő cselekményekhez vezet. Médiafelügyeleti és hírközlési eljárások A médiaszabályozás és annak szabályait érvényesítő médiafelügyeleti eljárások, valamint az elektronikus hírközlés hasonlóan a versenyfelügyelet tevékenységeihez rendkívül nagy társadalmi kihatásaira

kiemelt jelentőségűek lehetnek. Az ágazat irányadó szabályait tartalmazó médiatörvény és hírközlési törvény alapozza meg Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság megfelelő feladat- és hatáskörét. Szerepe kettős: mind a médiafelügyeleti, mind pedig a hírközlési tevékenységek engedélyezési eljárásait ez a szerv folytatja le. A hatóság közvetítésben betöltött kiemelt jelentőségét az alábbiak jelzik: - mind a médiatörvény, mind pedig a Ht. önálló rendelkezéseket tartalmaz olyan hatósági ügyek tekintetében, amelyek jelentősek nagyságrendjük, érintettjeik köre vagy más szempont (pl. hírközlési szolgáltató piaci helyzete) szempontjából. Az eljárás egyeztetést biztosít, melyben az érdekeltek (tehát nem csak az ügyfelek) véleményüket adhatják az eljárásban, amelyhez azonban a hatóság nincs kötve; - a hatóság honlapján rendszeresen közzéteszi az egyes egyeztetési eljárásokra vonatkozó információkat, amelyek alapján az egyeztetés tekintetében aktív, kezdeményező szerepet tölt be a hatóság, s az érdekeltek rendszeresen tesznek észrevételeket az eljárások során. A fentiek alapján az alábbi következtetéseket vonhatjuk le: - a médiafelügyeleti- és hírközlési engedélyezési eljárások tipikusan nagy horderejű, nagyságrendű, széles érintetti körrel bíró ügyek esetén valósulnak meg. Ezeknél kiemelten fontos, hogy az ügyfelek és a hatóság álláspontján túl más, adott esetben ügyféli jogállással nem rendelkező felek is ki tudják nyilatkoztatni észrevételeiket. Az egyeztetés vegyes jellegű: mind horizontális, mind pedig vertikális elemeket tartalmaz, de specialitása, hogy úgy fejt ki hatást a végső döntésre, hogy egyik szintéren sem születik konkrét egyezség. Gyámhatósági hatósági eljárások A közvetítés és az egyezségkötés jelensége nemcsak az országos hatáskörű szervek sajátja. Vannak olyan ügytípusok, amelyek szükségszerűen megkívánják az egyezség létrehozását, mert e nélkül nem valósulhat meg eredeti funkciójuk, s nem tudják betölteni azt a szerepet, amelyet a jogalkotó és a társadalom irányukba támaszt. Tipikusan ilyen viszonyok rendezését hivatottak rendezni a gyámhatósági hatósági eljárások, melyek jellemzően a járási hivatal gyámügyi osztályának feladat- és hatáskörébe tartoznak. A hatóság közvetítésben betöltött kiemelt jelentőségét az alábbiak jelzik: - a szülői kapcsolattartás rendezése, s általában a szülői felügyeleti jogok, s a gyermekekkel kapcsolatos gondoskodási feladatok a szülők egyezségét követelik meg. A gyámhivatal feladata az, hogyha megbomlik az egyensúly, a szülők között nem jön létre egyezség, segítse a szülők megbékítését és a konfliktus rendezését, azért hogy egyezség szerinti döntés szülessen a gyermekkel kapcsolatos ügyekben; - a gyermekvédelmi törvény emellett kifejezetten részletes szabályokat ad arra az esetre, amikor a felek egyezsége hiányában a gyámhivatal közvetítői eljárásban való részvételét vagy támogatott közvetítői eljárást ajánl a feleknek. A fentiek alapján az alábbi következtetéseket vonhatjuk le: - az EBH eljárásaihoz hasonlóan ezekben az esetekben is az ügyek kifejezetten személyes jellege, s a kiskorú gyermek kiemelten védendő érdeke diktálja azt, hogy a felek minél inkább az egyezség, a megbékítés irányába kell presszionálni; - az országos hatáskörű szervekkel szemben, amelyek gyakorlatában alacsonyabb gyakoriságúak az egyezségek, a gyámhivatal tevékenységében mindennapi feladatnak számít a hatósági ügyek sokasága, az ügyek eldöntésének rövid határideje és fontossága okán. Összefoglalás és következtetések A kutatásban megvalósított, elméleti és alkalmazott vizsgálatok eredményeként az alábbi következtetéseket lehet megfogalmazni az alternatív vitarendezési módszerek hatósági döntéshozatalban való alkalmazásához kapcsolódóan: az ADR-módszerek, s ezen belül a mediáció alkalmazhatónak bizonyul közjogi, hatósági jogviszony keretében is. A magánjogi viszonyokhoz való kötöttségéről való felfogás meghaladottá vált, a módszer túlzott egysíkú szemléletének eredményének tekinthető, a bemutatott szakirodalmi és gyakorlati példák, s a módszer alkalmazhatóságának nemzetközileg is jelentős vizsgálatai azt igazolják, hogy a mediációnak, közvetítésnek nagy szerepe van az ügyek hatékony, széleskörű elfogadtathatóságában a felek érdekeinek jogszerű szintézisének köszönhetően. Emellett kiemelhető a közvetítés előnyeként a módszer

viszonylagos gyorsasága, a felek rendelkezési jogának kiterjesztése, a kevésbé képviselt szempontokat is figyelembevevő döntéshozatal, azokban a hatósági eljárásokban, ahol már alkalmazást nyertek a mediatív, közvetítő jellegű technikák, ezek mind kiválóan működnek, tartalmilag magasabb értékűvé, könnyebben követhetőbbé, ügyfélközpontúvá teszik az eljárások lefolyását. Éppen ezért ösztönözni kell más eljárástípusokban is bevezetését, ha arra az ügytípus ügyeinek természete általánosságban lehetőséget teremt, s nem ellentétes az eljárás alapvető céljával, a hatósági közvetítés intézményének sarokba szorítása, egyre biztosabbá váló lehetséges elhagyása a megújuló általános eljárásjogi rendelkezések rendszeréből a hatósági közvetítő félreértett szerepére utal: önmagában a közvetítő nem tud az egyes eljárásokba beavatkozni, azt a feleknek vagy a hatóságnak kell kezdeményezni, ennek megfelelően a lehetőség alkalmazásának hiánya felveti az ügyfél tájékoztatásának fogyatékoságait, a közigazgatástól való nyitott jelleg pusztán formai értelmezését. Mindezekre tekintettel, jelentős veszteséget jelentene és hiba lenne kihagyni a jogintézményt a szabályozás új rendszeréből, mind a hatósági közvetítés, mind pedig az általánosságba vett egyezségkötési kísérlet kötelezettségének teljesítése során a hatóságnak kifejezetten aktív szerepet kell betöltenie: ha egy mód van rá, biztatni kell a feleket a közvetítés alkalmazására - kerüljön sor arra akár eljáráson belül, akár azon kívül. Vertikális egyezség megközelítése szempontjából a hatóságnak, ha észleli az ügyféllel való konfliktushelyzet kialakulását, eszkalálódását, saját magának kell a hatósági közvetítő eljárásának alkalmazását kezdeményezni, s nem csupán jogot kell biztosítani az ügyfélnek erre a lehetőségre. Így megelőzhető válik egy vitás helyzetben hozott elsőfokú határozat megfellebbezése, vagy - az Ákr. rendszerében rendes jogorvoslati szerepet nyerő - bírósági felülvizsgálata. Ahhoz, hogy a fenti célkitűzéseket az egyes hatósági szervek meg tudják valósítani, szükség van arra, hogy az egyre inkább intézményesülő személyzeti fejlesztések, képzések során nagy hangsúly kerüljön a közszolgálatot ellátók magas szintű, probléma- és konfliktusorientált képzésére, amelynek keretében figyelmet kell szentelni a mediatív, közvetítési lehetőség személyi (elsősorban tudásbéli) feltételeinek megalapozásának, nagy fontosságú, hogy nem elég a közigazgatás a fentiekben előirányozott fejlesztése, hanem szükséges ezeket az intézkedéseket társadalmasítani, a lakosság tudatába átültetni, szemléletformáló kampányokat bevezetni, s minden más olyan intézkedést megtenni, amely szükséges ahhoz, hogy a laikus jogalanyok tisztába legyenek a közvetítés lehetőségeivel. Ameddig ez nem történik meg, a mediatív technikák nem is fognak jól funkcionálni, mert az ügyfelek nem fogják ismerni, s ezáltal alkalmazni ezeket a módszereket a hatósági eljárás során. Utószó A 21. század közigazgatása a folyamatosan változó életviszonyok és globális szinten is mérhető kihívások felmerülése miatt szükségképpen állandó alkalmazkodásra kényszerül. Mindezt lehet olyan megközelítésből szemlélni, amely az újszerű viszonyokat negatív tendenciaként értékeli, s annak a közigazgatás működése során felmerülő többleterőforrás szükségletére, bevezetésekor törvényszerűen észlelhető rendszeridegen jellegére koncentrálna. Ha azonban a megújuló viszonyokat, mint a közigazgatás legfontosabb fejlesztési mozgatórugóit értelmezzük, s kényszerű feladat helyett lehetőségként kezeljük ezeket, a változások kezelésére bevezetett újszerű módszerek fontos innovációs tényezőként hathat közre a mindenkori közigazgatási rendszer hatékonyabbá tételében. A társadalom betekintési lehetőségének tágítása, a civil szervezetek és egyéb társadalmi közösségek ügyféli vagy azzal összevethető jogállása hozzájárulhat annak a tág tapasztalati körnek, helyismeretnek a bevonására, amellyel könnyebben valósíthatóak meg a fent leírtak. A betekintés azonban nem lehet korlátlan, elejét kell venni a visszaélésre okot adó helyzeteknek. Az alternatív vitarendezési metódusok - így legfőképpen a mediáció - alkalmazása prima facie a közigazgatástól, s különösen a hatósági jogalkalmazástól rendkívüli mértékben idegen, erőteljes magánjogi elemekkel operáló, a közigazgatási jogviszony hagyományos elemeivel

látszólag nem összeegyeztethető megoldásokról van szó. Ha azonban a hatósági eljárás tárgyát képező ügy végleges eldöntése, a felek által könnyebben elfogadható, saját szempontokat is tükröző egyezség erőteljes legitimáló hatása, a hatósági kényszer háttérbe szorítása felől közelítjük az ADR-módszerek hatékonyságát, a hatósági döntéshozatal egy már részben jelenlevő, de hihetetlen fejlődési lehetőséget jelentő részeként tekinthetünk a módszerekre. A tanulmányban megvizsgált tényezők, az egyes hatóságok gyakorlata, s az ezekből levont következtetések számos olyan fejlesztési lehetőséget jelentenek, amelyek segítséget nyújthatnak a magyar közigazgatás folyamatos modernizációjában érvényesíteni az immár évtizedek óta jelenlevő, a közigazgatás nyitott jellegét, társadalmi kontrollját és döntéshozatal jogszerű és egyben hatékony diverzifikációját hangsúlyozó elképzeléseket. A szerző reméli, hogy a tanulmányban megfogalmazott gondolatokkal hozzá tud járulni a nyitott, de egyben hatékony hatósági eljárási gyakorlat kialakulásához itthon és külföldön egyaránt.

[Eredeti](#)

(jogaszvilag.hu, 2019. február 07., csütörtök)

Hiányos tájékoztatás: több terméknél nincs magyar nyelvű leírás

Szaboltban vásárolt terméknél elvárható, hogy legyen hozzá magyar nyelvű leírás - vélekedik olvasónk.

- Hobbiboltban vettem nemrég egy kreatív terméket - kezdi történetét olvasónk - Ehhez egy speciális technikát kell alkalmazni, amit nem ismertem. Megdöbbenve vettem észre, hogy a termékhez nem volt magyar nyelvű leírás. Elmondása szerint a képekből nagyjából kitalálta, hogyan kell vele dolgozni, de segítséget kellett kérnie, hogy minden lépést pontosan megértsen. - Mivel a terméket egy szaboltban vettem, nem is gondoltam volna, hogy nincs hozzá magyar nyelvű használati utasítás. Ha a vásárban vagy egy utcai árusnál vásároltam volna, akkor elfogadom ezt, viszont úgy gondolom, egy üzlet ilyen nem engedhet meg - mesélte felháborodva. - Hasonló már máskor is előfordult. Volt, hogy a szaboltban vett macskaeledelen nem találtam meg magyarul, milyen ízesítésű. Az üzletben vásárolt termékekhez többnyire mellékelnek magyar nyelvű leírást, hiszen az erre vonatkozó előírásokat különböző fogyasztóvédelmi, piacfelügyeleti törvények és rendeletek szabályozzák. Az ügyel kapcsolatban megkerestük a Baranya Megyei Kormányhivatalt. Tájékoztatásuk szerint általánosságban elmondható, hogy a forgalmazói lánc valamennyi szereplője felelős a megfelelő tartalmú használati, kezelési útmutató meglétéért. Bármilyen terméket is vásárol a fogyasztó, annak rendeltetésszerű használatához, kezeléséhez elengedhetetlen az egyértelmű, magyar nyelvű tájékoztató. Ez különösen fontos, mikor biztonságossági kérdés is felmerül, vagyis például ha egy rosszul összeszerelt termék életveszélyt okozhat. Ilyenek a villamossági termékek, sporteszközök vagy gyerekjátékok. A fogyasztóvédelmi hatóság ellenőrzései során vizsgálja a használati útmutatók meglétét és tartalmi megfelelőségét. Ha jogsértést tapasztalnak, eljárást indítanak, bírságot kaphatnak is.

[Eredeti](#)

(bama.hu, 2019. február 07., csütörtök)

Kiszűrik a piacról a veszélyes játékokat

ELLENŐRZÉS Megkezdődött és egész évben tart majd a gyerekjátékok fogyasztóvédelmi ellenőrzése. A vizsgálatot az Innovációs és Technológiai Minisztérium rendelte el, kiterjed az üzletekben és a webáruházakban kapható termékekre is. - A balesetek, sérülések megelőzése és az egészségkárosító hatások feltárása érdekében az ITM akkreditált laboratóriumai minden évben megvizsgálják e termékeket - közölte a tárca. Idén a játszószőnyegek, a plüssjátékok, a játékkerékpárok és rollerek, a lábbal hajtható kismotorok, az ujjfestékek, a mágneses, zenélő és lövedékes játékok, a játékbabák és a játékbabakocsik minősége lesz a vizsgálatok fő tárgya, ezeket laboratóriumban is vizsgálni fogják. A kémiai vizsgálatok az egészségkárosító hatású lágyítószer- és nehézfém-tartalomra, a mechanikai vizsgálatok a könnyen leváló, fulladást okozó kis alkatrészekre, mágnesekre és elemekre, a megengedettnél hangosabb zajhatásokra, a baleset-veszéllyel járó szerkezeti kialakításokra terjednek ki.

Laboratóriumban is vizsgálni fogják a játékok minőségét

[Eredeti](#)

(Bors, 2019. február 08., péntek, 3. oldal)

Elismerő címet vehetett át az Ady igazgatója

Debrecenben az Ady-gimnázium az első iskola, amely megkapta a címet.

Debrecen. Fogyasztói tudatosságra nevelő iskola címet vett át a Debreceni Ady Endre Gimnázium nevében Türk László igazgató csütörtök délután az intézmény pódiumtermében. Az elismerést Keszthelyi Nikoletta, az Innovációs és Technológiai Minisztérium fogyasztóvédelemért felelős helyettes államtitkára adta át az iskolavezetőnek. Az ünnepségen Türk László úgy fogalmazott: egy új cím elnyerése mindig megtiszteltetés az Ady számára, és ez az elismerés azért különösen fontos, mert az iskola pedagógiai programjának fontos eleme a valósághoz kötődő, gyakorlati, használható tudás elsajátítása.

Ésszel a boltban - erre nevelnek

Az iskola Debrecenben elsőként kapta meg az elismerést.

Debrecen. Fogyasztói Tudatosságra Nevelő Iskola címet vett át a Debreceni Ady Endre Gimnázium nevében Türk László igazgató csütörtök délután az iskola pódiumtermében. Az elismerést Keszthelyi Nikoletta, az Innovációs és Technológiai Minisztérium fogyasztóvédelemért felelős helyettes államtitkára adta át az intézményvezetőnek. Az ünnepségen Türk László úgy fogalmazott: egy új cím elnyerése mindig megtiszteltetés az Ady számára, és ez az elismerés azért különösen fontos, mert az iskola pedagógiai programjának fontos eleme a gyakorlati, használható tudás elsajátítása.

- A valósághoz kötődő, tapasztalaton alapuló, alkalmazható ismereteknek funkciójuk, feladatuk van. Nevelőtestületünk felismerte a fogyasztói tudatosságra nevelés fontosságát, hiszen napjainkban az egyre növekvő javak fogyasztása sokak számára célként is definiálható. Hisszük és tudjuk, hogy ennek felismertetésében az iskolának fontos szerepe van, ezért adtuk

be pályázatunkat. Kiemelten foglalkozunk az internet és közösségi média felelős használatával, bevezettük az e-ügyintézés és a Kréta-rendszert is. Január 28-án megrendeztük a Pénzre váltható tudás elnevezésű projektnapot is, melyen azt elemezték a diákok, mennyibe kerül egy nyári fesztivál, a nyelvvizsga megszerzése vagy egy félév valamelyik felsőoktatási intézményben. Így a tanulók kiszámolhatták, mennyi pénzre van szükségük, hogy megvalósítsák terveiket - mondta Türk László.

Megyénk példaértékű

Keszthelyi Nikoletta helyettes államtitkár köszöntő beszédében beszámolt arról: a minisztérium eddig több mint ötven intézménynek nyújthatta át a "Fogyasztói Tudatosságra Nevelő Iskola" címről szóló oklevelet; az Ady Endre Gimnázium Hajdú-Bihar megyében a harmadik (két általános iskolát követően), Debrecenben viszont az első ilyen oktatási intézmény. Keszthelyi Nikoletta kiemelte: a régió szakembereinek köszönhetően megyénk példaértékű a fogyasztók biztonságát tekintve.

A művészet is segít

Pósán László országgyűlési képviselő ünnepi beszédében úgy fogalmazott: bár az Ady művészeti oktatása kiemelkedő, az innen továbbtanuló diákok kétharmada egészen más, jogi, közgazdasági, orvosi tanulmányokat folytat a felsőoktatásban. - Ez az affinitás, amit a művészet nyújt az itt tanuló fiataloknak, segíthet abban, hogy képesek túlgondolni a materiális javak fogyasztásán, és így tudatos fogyasztókká válnak mind környezeti, mind fogyasztói, mind pedig kulturális szempontból - fogalmazott Pósán László.

Együtt örültek a kitüntető címnek (jobbról a negyedik Keszthelyi Nikoletta helyettes államtitkár) Fotó: Matey István

SZD

[Eredeti](#)

(Hajdú-Bihari Napló, 2019. február 08., péntek, 1+4. oldal)

A leves okozta a járványt

LÁBATLAN A közétkeztető leveséből mutatták ki azt a Bacillus cereus nevű kórokozót, amely a hét elején tapasztalt tömeges rosszulléteket okozta a Duna-parti településen. Mint megírtuk: felfüggesztették az oktatási intézményekbe ételt szállító cég működését és csütörtökig zárva voltak az iskolák a kisvárosban. A Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal közölte: az esetek egy részét a levesből kimutatott kórokozó, másik részét pedig egy területi, emberről emberre terjedő Calici vírus okozta.

Újra járhatnak az iskolába a tanulók

LÁBATLAN Csütörtöktől ismét tanítanak a Lábatlani Arany János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában, ahol a hétfégi tömeges megbetegedések miatt korábban két napos rendkívüli szünetet rendeltek el. Schrenk Péter igazgató megkeresésünkre elmondta, hogy ugyan még vannak hiányzóik, de a fertőzésen átesett gyermekek fokozatosan térhetnek vissza az iskolába, hétfőtől pedig visszaállhat a megszokott rend. Egyúttal örömmel jelentette be, hogy az intézménybe járó gyerekek étkeztetését a nagysápi Granárium Központ biztosítja.

Mint arról korábban beszámoltunk, kétszáznál is többen megbetegedtek egy ismeretlen eredetű fertőzés következtében, amely a napokban hihetetlen gyorsasággal szedte az áldozatait. Információink szerint egyes betegeket kórházba is kellett szállítani. A megyei kormányhivattaltól szerdán azt a tájékoztatást kaptuk, hogy a fertőzési lánc megszakadt, újabb megbetegedésekről nem érkezett be újabb jelentés.

Kétszáznál is többen betegedtek meg Lábatlanon és környékén

A hét elején tapasztalt tömeges rosszullétekkel összefüggésben a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) ellenőrei felkeresték az intézmények közétkeztetését biztosító helyi éttermet, amelynek felfüggesztették a közétkeztetési jogát. Úgy tudjuk, hogy a vendéglő működésével kapcsolatban csak az ismételt higiéniai és laboratóriumi vizsgálatok után dönthetnek.

Telefonon kerestük a polgármesteri hivattalt is, majd Kiss Gábor aljegyzőtől megtudtuk, hogy az iskola mellett a Zengő Óvoda és Bölcsőde is újra fogadja a gyermekeket.

W. P.

Eredeti

(24 Óra, 2019. február 08., péntek, 1+3. oldal)

Sílec? Pipa! Síbakancs? Pipa! Sísisak? Pipa! Utasbiztosítás?

Itt a síszezon, a legtöbben felelősségteljesen indulnak útnak, de még mindig sokan vannak, akik nem kötnek utasbiztosítást, holott akár az indulás napján online is elintézhették. Célszerű azonban nem az utolsó pillanatokra hagyni a döntést, és előtte több terméket is összehasonlítani.

A piacon számos konstrukció érhető el. A különbségek jelentkezhetnek abban, hogy mekkora összeghatárig térítenek mentési vagy kórházi ellátási költségeket, vagy milyen segítséget kérhetünk az asszisztencia keretében. Szintén lényeges, hogy utólag fizetik-e a költségeket, vagy azonnal helyettünk is állják a számlát, és az sem lényegtelen, hogy milyen segítséget kaphatunk egy autós utazás során elszenvedett balesetet követően.

Fontos látnunk: a biztosítók a szerződésünkben és a feltételekben szereplő biztosítási események és kizárási okok fényében fizetnek kártérítést. Így fordulhat elő, hogy a biztosított meglepetésére a biztosító elutasítja a kárigényét. Az ördög a részletekben rejlik: ne spóroljunk meg azt a maximum fél órát, amíg átnézzük a szabályokat, mert egy jónak tűnő csomagról is kiderülhet, hogy számos életszerű kockázatot kizárnak, vagy olyan szolgáltatási összegeket tartalmaznak, amelyek jóval elmaradnak a reálisan felmerülő költségektől. Szerződéskötés előtt kérdezzünk rá, vagy nézzünk utána az interneten, hogy a magunkkal vitt vagyontárgyakra van-e fedezet? A célországban mekkorák a betegellátási, baleseti költségek és milyen egészségügyi ellátási szint az, amelyet elvárnánk külföldön is (EU-n belül sem elég az EU egészségbiztosítási kártya!)? Milyen szabadidős tevékenységeket fogunk végezni, és azokra kiterjed-e a biztosítás (síelés, kerékpározás, vízi sportok, sziklamászás, siklóernyőzés, stb.), és milyen esetekre nem terjed ki, illetve mikor zárja ki a biztosító a helytállását? Repülő utak esetén a sztornóbiztosítás megléte is fontos, illetve a poggyászsunkat érő károk esetére is érdemes biztosítani magunkat.

Még több információért látogasson el a Magyar Nemzeti Bank aloldalára: mnb.hu/fogyasztovedelem. A Pénzügyi Fogyasztóvédők győri irodájában a pénzügyi szolgáltatások teljes spektrumát érintő kérdés vagy panasz esetén ingyenes segítséget kérhet.

[Eredeti](#)

(Győr Plusz, 2019. február 08., péntek, 10. oldal)

Félmillió új netkapcsolat 2015 óta

Kara Ákos: A Szupergyors internet program céljai határidőre, azaz jövőre teljesülnek

A következő hetekben és hónapokban újabb településeken fejeződnek be infrastrukturális fejlesztések a Szupergyors internet program keretében - közölte lapunkkal az innovációs tárca államtitkára. Kara Ákos hangsúlyozta, hogy a fejlesztések nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségűnek nyilvánításával egyszerűbb bürokratikus eljárással néztek szembe, emellett pénzügyi támogatást is kaptak.

Magyarországon már több mint 2,8 millió háztartásban érhető el vezetékes technológiával a szupergyors internet. A 2015-ben indított Szupergyors internet program (SZIP) részeként három év alatt ötszázezer új háztartás számára épült ki a széles sávú internetet biztosító kapcsolat - tájékoztatta a Magyar Nemzetet az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) infokommunikációért és fogyasztóvédelemért felelős államtitkára. Kara Ákos szerint folyamatosan növeli a hálózat sebessége iránti elvárást az interneten elérhető szolgáltatások, tartalmak, valamint a családtagok által egyidejűleg használt eszközök egyre nagyobb száma. Éppen az ilyen tartalmak magasabb színvonalú elérését biztosíthatja vezetékkel, vagy a SZIP mobilszolgáltatással az ország szinte minden pontján elérhető, másodpercenként legalább 30 megabites (Mbps) internet - tette hozzá az államtitkár.

Kara Ákos emlékeztetett arra, hogy SZIP 2.0 néven folytatódik a hálózatok fejlesztése, hiszen a digitális infrastruktúra fejlesztése az ország versenyképességének erősítése szempontjából is rendkívül fontos.

- A program első fázisában a 30 Mbps sáv szélesség elérése volt a cél, a SZIP 2.0-nál pedig már a legalább 100 Mbps-os sáv szélesség minél szélesebb körű elterjesztését célozzuk, elsősorban optikai (üvegszál) hálózatok fejlesztésével. Ez tehát azt jelenti, hogy idén januártól a SZIP 2.0 részeként újabb fejlesztések várhatók, a következő hetekben, hónapokban is újabb és újabb települési fejlesztések fejeződnek be az országban. A jövő héten a Heves megyei településeken, azt követően pedig Hajdú-Bihar és Borsod megyében adunk át új beruházásokat - részletezte az államtitkár.

Az ITM és a Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség (KIFÜ) a pénzügyi támogatás mellett a fejlesztések nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségűnek nyilvánításával, az építkezésekhez kapcsolódó bürokrácia csökkentésével segítette a pályázókat. Kara Ákos szavai szerint ez utóbbi azt jelenti, hogy a pályázati nyerteseknek kevesebbszer kellett különböző hivatalokba menniük, és gyorsabban kapták meg a munkájukhoz szükséges engedélyeket. Példaként emelte ki, hogy a hírközlési hálózatok építéséhez szükséges hatósági eljárások egyszerűsödtek, így számos esetben engedély helyett bejelentés is elég volt az adott munka elvégzéséhez. Azokban az esetekben, amelyekben továbbra is szükség volt engedélyezésekre, egyszerűsödtek az eljárási szabályok és rövidültek a határidők.

Az államtitkár szerint garanciát jelent, hogy az országban az építési, hálózatfejlesztési munkákat önerős vállalat vagy nyilvános pályázat útján 35 nyertes vállalkozás végzi, amelyeknél folyamatosan vizsgálja a KIFÜ a fejlesztések ütemét és a műszaki követelményeknek való megfelelését, több alkalommal, helyszíni ellenőrzéssel. A vállalkozók túlnyomó többsége megfelelő minőségű munkát végez.

Jövőre várható azoknak a beruházásoknak az átadása, amelyek esetében a pályázati út nyomán kivitelezendő szerződések befejezési határidejét a Pénzügyminisztérium Irányító Hatósága korábban módosította. A települési fejlesztések többsége idén, de legkésőbb 2020 végéig mindenhol befejeződik - hangsúlyozta Kara Ákos, hozzátéve, hogy ezzel teljesül az az Európai Unió által előírt követelmény, amely szerint a fenti határidőig minden európai állampolgárnak elérhetővé kell tenni a legalább 30Mbps sebességű internet-hozzáférést.

Az államtitkár kitért arra is, hogy vezetékes internet-ellátottságban már most is az európai uniós átlag felett áll Magyarország, de a hazai 4G mobilhálózat sebessége a világszinten is előkelő 15. helyet foglalja el. A 11 millió mobilnetes előfizetés azt mutatja, hogy sokan több mobil eszközt is használnak - fűzte hozzá.

Elsősorban az optikai hálózatok fejlesztésén van a hangsúly
Somogyi Orsolya

[Eredeti](#)

(Magyar Nemzet, 2019. február 08., péntek, 13. oldal)

A vegyész, a gyáros és a szósz

VAGY A KETCHUPBAN TENYÉSZŐ BAKTÉRIUMOK, VAGY A TARTÓSÍTÓSZEREK BETEGÍTETTÉK MEG A FOGYASZTÓKAT.

A KETCHUP A 19. SZÁZADBAN jelent meg az amerikai piacon, összetevőit tekintve azonban még jelentősen különbözött attól, amilyenek ma ismerjük.

A szósz alapanyaga ugyanis legtöbbször paradicsomnyesedék volt; ezt darált sütőtökhéjjal, az almale préselése után visszamaradó, a héjat, magházat, szárat tartalmazó almatörkölyvel és kukoricakeményítővel sűrítették be, majd megtévesztően pirosra festették. Egy francia szakácskönyvszerző a boltokban kapható ketchupot egyenesen "buggyant, bűzös mosléknak" nevezte.

A 19. század végére a gyártók vegyi anyagokkal kezdték tartósítani árujukat, hogy az minél tovább fogyasztható legyen. Azonban az igazi változás a ma ismert ketchup feltalálásával a 20. századig váratott magára. A történetében nemcsak politikai, de személyes szál is van. Az egész az egyik leggazdagabb élelmiszergyáros, Henry J. Heinz meg egy alulfizetett minisztériumi vegyész szövetségével kezdődött.

Mindketten azt vallották ugyanis, hogy a megbízhatatlan minőségű, veszélyes élelmiszerek egyre növekvő, országos méretű problémát jelentenek.

Harvey Washington Wiley véleményén senki sem csodálkozott; mint a Mezőgazdasági Minisztérium kémiai kutatóintézetének vezetője az 1880-as évektől kezdve szorgalmazta az élelmiszer-biztonsági előírások megalkotását. Akkoriban a kis részleg mellett más szövetségi egység nem foglalkozott élelmiszer- minőségi kérdésekkel az Egyesült Államokban. Wiley és munkatársai leplezték le az elterjedt csalásokat - amelyek során a lisztet

gipsszel, a fahéjat téglaporról "dúsították" - és az ellenőrizetlen tartósítóanyagok (legyen szó bórxorról vagy formaldehidről) felelőtlen használatát.

Ám Heinz hozzáállása mindenkit meglepett, főképp a többi iparmágnást. Ő ugyanis nem akart csatlakozni a többi amerikai cégvezetőhöz, amikor azok próbálták megakadályozni az élelmiszeripar egységes szabályozását célzó intézkedéseket. Heinz álláspontjának megértéséhez nemcsak üzletemberi, hanem emberi tulajdonságait is ismernünk kell.

HEINZ 1844-BEN SZÜLETETT Pittsburghben. Német bevándorló szülei, John és Anna Margaretha hívő evangélikusok voltak; gyermekeiket - Henryt és hét kisebb testvérét - evangélikus iskolában taníttatták. Anyjuk ragaszkodott hozzá, hogy keresztény alapelvek szerint éljenek: "Tegyetek meg minden jót, amit csak tudtok! Ne saját magatoknak éljete!" - Ez volt az egyik kedvenc mondása. A gyerekektől azt is elvárták, hogy keményen dolgozzanak, és megállják a helyüket az életben - és ez magától értetődő is volt.

Gyerekként a család konyhakertjéből a fölösleges zöldséget Henry rendszeresen eladta a szomszédoknak; tízéves korára saját kertje volt, és terményeit kiskocsival vitte a helyi boltokba. Tizenévesen már lovas kocsival szállított, és ecetes tormát is árult. A kereskedelmi forgalomba kerülő termékeket színes üvegekben kínálták akkortájt- néha mert szebb volt így, néha pedig azért, hogy ne lehessen látni az üveg tartalmát. A fiatal Heinz azonban szándékosan átlátszó üvegeket választott, hogy a vevők szemügyre vehessék benne a tormát. 1888-ban, 44 esztendősen már saját vállalata volt, a H. J. Heinz Company, és karrierje töretlenül ívelt felfelé.

1896-ban a Heinz cég úgy hatvan terméket gyártott, a századfordulón már kétszázat. Továbbra is árult tormát, de savanyúságot, különféle eceteket, csili- és paradicsomszószt, vagdalt húst, gyümölcspüréket, befőtteket, lekvárokat, mustárokat, önteteket, babkonzervet és konzerv térszaételeket is.

Heinz mesterien értett a reklámhoz; a cég minden lehetőséget kihasználta a kivilágított hirdetőablaktól a festett autókra át a világiállításokon elhelyezett hirdetésekig termékei népszerűsítésére.

Egyúttal hitt abban is, hogy a reklám sikeréhez magának a terméknek is jónak kell lennie, a gyártónak pedig megbízhatónak. Ezért megnyitotta pittsburghi gyárat, hogy a látogatók saját szemükkal is meggyőződhessenek róla, az üzem tiszta, a munkások pedig jó körülmények között dolgoznak. Heinz üvegházakat is építtetett, és ezekben kísérleteztek a legjobb gyümölcs- és zöldségfajtákkal. A cége termékeit továbbra is átlátszó üvegflaskába töltötte, a ketchupja számára pedig nyolcoldalú üveget tervezett, hogy a vevők akár több szögből is alaposan tanulmányozhassák a tartalmát.

És a ketchup példája sarkallta további újítások bevezetésére is.

A TÖRTÉNET SZERINT a "ketchup" szó eredetileg a Távol-Keleten használatos halszószt jelentette. Az ízesítőanyagot egyesek szerint Kínában találták fel a 6. században, és eredetileg ké-chiapnak nevezték. Mások szerint a szó vietnami eredetű, megint mások pedig úgy vélik, még csak nem is keletről, hanem a Nyugat-indiai-szigetektől származik.

Mindent összevetve: a szó pontos eredetét tehát nem ismerjük - azt viszont tudjuk, hogy az egyesült államokbeli üzletekben elsőként megjelent, paradicsomalapú ketchupokban gazdagon tenyésztették a baktériumok, a penészgombák és egyéb mikroorganizmusok, míg csak a gyártók el nem kezdték a szószt különféle tartósítószerrel kezelni.

A Heinz gyár a többihez hasonlóan az 1800-as évek végéig vegyi anyagokkal tartósította a ketchupját. A gyáros édesanyját követő eredeti receptje szerint fakéregből (egyesek szerint vörös szil, mások szerint fűz) nyert szalicilsavat használtak, később viszont az akkor népszerűvé váló, gyárilag előállított, olcsó, íztelen és hatékony nátrium-benzoátra váltottak. Azonban Wiley és más kutatók egyre többször figyelmeztettek az új tartósítószer veszélyeire, ez pedig Heinznek is szöveget ütött a fejébe.

Mi több, elhatározta, hogy vállalata vezető szerepet fog betölteni a tartósítószer-mentes termékek piacán. Az ügyvezetőt - egyben történetesen az unokatestvérét, Sebastian Muellert - olyan szósok kifejlesztésére kérte, amelyek gyártása során nincs szükség vegyi anyagok hozzáadására. Mueller figyelmeztette, hogy ez nem lesz olcsó multság, de Heinz kezdettől fogva pénzvisszafizetési garanciát vállalt termékeire. Az ügyvezető pedig attól tartott, hogy a tartósítószer-mentes ketchup hamar mebuggyan, és sok pénzt visz el majd a visszatérítés.

Ám a gyáriparost ez sem riasztotta el, Mueller pedig egyre lelkesebben dolgozott. Ő maga is hitt a tudományos alapelvekben, ezért hát olyan házi ketchupreceptekkel kezdett kísérletezni, amelyek tovább bírják majd a polcokon. Arra törekedett, hogy a baktériumokra már végzetes savkoncentrációt érjen el a ketchupban, ezért az ecet és a paradicsomban természetes módon megtalálható pektinsav megfelelő arányát kereste. Rájött, hogy a termékben csak akkor lesz megfelelő a savtartalom, ha az alapanyagként használt paradicsom igen jó minőségű, és a szószban magas a gyümölcshús-tartalom aránya. A ketchup addig inkább vegyes összetételű, hígabb öntet volt, a termék tartósítószer-mentes változata azonban sokkal sűrűbb, paradicsomban gazdagabb szósz lett - a ma ismert termék őse.

Heinze azonban nem pusztán az emberbaráti szeretet hajtotta. A tartósítószeres veszélyeire mind többen figyeltek föl, részint Wiley munkásságának is köszönhetően. A vegyész önkéntesek bevonásával kezdett vizsgálatokba 1902-ben. Méregbrigád című tanulmányai és a kísérleti alanyokban diagnosztizált betegségekről szóló hírek címlapokra kerültek szerte az országban. Heinz kezdte megsejteni: a termékeik fejlesztésére fordított költségnél sokkal többbe kerül a hozzá hasonló gyárosoknak, ha a vásárlók bizalma megrendül az élelmiszeripari termékekben.

Reklámozni kezdte tehát vállalata termékeinek minőségét. Arról pedig személyesen gondoskodott, hogy a befolyásosabb, fontosabb politikusok, mint például Theodore Roosevelt elnök, tisztában legyenek az aggályaival. Amikor pedig 1905-ben az élelmiszerbiztonság ügyének szószólói találkoztak az akkori elnökkel, Theodore Roosevelttel, hogy szorgalmazza a törvényi szabályozás bevezetését, ott voltak közöttük a Heinz vállalat képviselői is.

A következő évben aztán újabb élelmiszerbotrány pattant ki, és kavarta föl az ágazatot. A felháborodást Upton Sinclair regénye, A dzsungel váltotta ki. A mű borzalmas részleteket közölt a chicagói húsfeldolgozó üzemekben szokásos gyakorlatról. Addigra az elnök, a Kongresszus, sőt az élelmiszeripari mágánások többsége is ráébredt, hogy igenis szükség van fogyasztóvédelemre. 1906 júniusában végül életbe lépett az Egyesült Államok fő fogyasztóvédelmi szabályozásának első két része - a húsok vizsgálatáról szóló és az élelmiszer- és gyógyszerbiztonsági törvény - és ezzel lefektették a szövetségi fogyasztóvédelmi szabályozások alapját.

H. J. Heinz új, tartósítószer-mentes ketchupja pedig elfoglalhatta az üzletek polcain. Mint a vállalat reklámkampánya hirdette, az "élelmiszerek tisztaságáért felelős kormányzati hatóság ezt ismertte el normának". Ez lett az amerikai ketchup új receptje is. A hozzávalók? Egy csipetnyi politika, néhány elkötelezett ember, az egyre fontosabbá váló élelmiszer- biztonság és persze jó sok paradicsom.

A kitartó tartósító

A Heinz-féle ketchupok nem tartalmaznak nátrium-benzoátot. A tartósítószerrel és hatásairól sok vita folyt a 20. század fordulóján. A szert német vegyészek szintetizálták 1860-ban, és hatásait Harvey Washington Wiley miniszteriumi vegyész is vizsgálta. Wiley kitartott amellett, hogy a nátrium-benzoát fogyasztása komoly egészségi kockázatot jelent.

Ám bírálói szerint Wiley túlzott. Szerintük a nátrium-benzoát tulajdonképp természetes szer, a természetben is előforduló, több növényben megtalálható benzoésav sója. Az élelmiszeripar mikrobaölő hatásának felfedezése után kezdte el széleskörűen használni.

Az 1906-os élelmiszer-biztonsági törvény életbe lépése után Wiley sürgette a kormányt, hogy tiltsák ki a vegyületet az élelmiszerekből, de egy másik tanulmány szerint kis mennyiségben (0,1%-os töménységig) nem jelent kockázatot.

A kormány az utóbbi tanulmány érveit fogadta el. Ma a nátriumbenzoátot széleskörűen használják. Ketchupban azonban csak elvétve fordul elő. -DB

ÍRTA DEBORAH BLUM

Eredeti

(National Geographic, 2019. február 08., péntek, 7+8+9+10+11. oldal)

Meglepetés érheti a patikában vásárlókat

Gigantikus költségeket okozott a gyógyszereszeknek, hogy február közepétől biztonsági zárral kell ellátni a vényköteles gyógyszereket.

Évente négy-hat milliárd forint költséget okoz a hazai gyógyszeriparnak, hogy február 9-től Magyarországon is bevezetik az EU-s egyedi gyógyszer-azonosítási rendszert (szerializáció), amelynek célja a gyógyszer-hamisítás megelőzése - mondta a Világgazdaságnak Illés Zsuzsanna, a Humvo Nonprofit Zrt. elnöke, a Magyarországi Gyógyszergyártók Országos Szövetségének (Magyosz) igazgatója.

Az egyedi azonosítók gyógyszerdobozokra rányomtatásával összefüggő beruházási költségek elérték a húszmilliárd forintot, ebből a hazai kis- és közepes vállalkozásokra mintegy 3-3,5 milliárd forint teher hárult. Ezt az összeget kutatás-fejlesztési és beruházási forrásaik átcsoportosításával, projektek visszafogásával, valamint exportpiaci terveik gyengítésével tudták kigazdálkodni a cégek.

A gyógyszeráraknak a változás miatt szükségessé vált eszközbeszerzés 120-150 ezer forintos kiadást okozott, a legkiszolgáltatottabb helyzetbe a vidéki kis patikák kerültek - mondta korábban a Világgazdaságnak Hankó Zoltán, a Magyar Gyógyszerészi Kamara elnöke. Egy berendezés ára harmincezer forint, minden gyógyszerkiadó pulthoz külön egység kell.

A Magyosz igazgatója a holland generikus szövetség kalkulációját idézi: eszerint a gyártási mennyiségtől függően 0,12-0,34 euró (38-108 forint) között mozog a szerializációval járó dobozonkénti pluszköltség.

(Napi 2019. február 8., péntek)

Koncentráljunk a levelezés biztonságára!

Az e-mailek biztonságának növelése az egyik legfontosabb védelmi feladat. Mind az egyéni, mind a vállalati felhasználók számára nélkülözhetetlen a levelezés megóvása.

Soha nem szabad elfelejteni, hogy egy elküldött e-mail ugyanolyan nyitott lehet az avatatlan szemek számára, mintha egy postai képeslapot küldenénk. Szerencsére számos lehetőség van a biztonság növelésére. Az egyik módszer olyan, mintha borítékba tennénk a képeslapunkat: az emberek még mindig láthatják, hogy honnan érkezett az üzenet és kinek küldték. Azonban, ha az adattolvajok képesek a folyamat valamelyik pontján közbeavatkozni, és kinyitni a képzeletbeli borítékot, akkor az üzenet tartalmát is láthatják.

Egy másik lehetőség a végponttól végpontig terjedő védelem, amelynek során az üzenetet titkosítja a küldő fél, majd a fogadó fél gépe dekódolja az e-mailt. Ez jelentősen lerövidíti azt az időt, amikor a kiberbűnözőknek lehetőségük adódik belenézni az üzenet tartalmába, hiszen a küldés során a levél mindvégig titkosított, ezért az adattolvajoknak rendelkezniük kell a dekódoló kulccsal, ha el szeretnék olvasni az e-mailt.

Tartalomszűrés

Manapság is tonnányi levélszemét landol a postafiókokban. A spamek, az átverések, a vírusok és az adathalász levelek által generált forgalom esetenként a 90 százalékos részarányt is elérheti. A legtöbb szervezet és szolgáltató rendelkezik valamilyen szintű spamszűréssel. A legtöbbjük egyebek mellett feketelistákkal igyekszik kiszűrni a nem kívánt tartalmat, de más módszerek is használatosak. Ezek egyike a csatolmányok típusának szűrése, amelynek során letilthatók a kockázatos fájlformátumok. Ez azonban csak egy plusz réteget jelent, mivel számos olyan fájlformátum létezik, amiket a mindennapokban nem lehet kiszűrni. Például elég problémás lenne, ha például minden Word dokumentumot tiltanánk, márpedig ezek is hordozhatnak vírusokat.

További antispam technikának számítanak egyebek mellett a domain alapú ellenőrzések, amelyek a levelezőszerverek szintjén jelentenek további védelmi vonalat.

Fiókvédelem

Az ESET biztonsági szakemberei szerint a postafiókok védelme érdekében minden olyan esetben célszerű élni a kétfaktoros azonosítás adta lehetőségekkel, ahol ez technikailag támogatott. A legelterjedtebb módszerek esetében a belépési adataink megadása után SMS-ben vagy okoseszközzre telepített alkalmazáson keresztül kapunk egy egyszer használatos kódot a hitelesítés befejezéséhez.

(Biztonságportál 2019. február 8., péntek)

Gond van a SPAR egyik saját márkás termékével, ne egye meg

Probléma merült fel a SPAR egyik saját márkás termékével kapcsolatban. Az áruházlánc azt kéri a vásárlóktól, aki vásárolt abból, vigye vissza az áruházba.

A SPAR Magyarország Kereskedelmi Kft. arról ad tájékoztatást honlapján, hogy a cég által forgalmazott

S-Budget gnocchi 500g (minőségmegőrzési idő: 10.01.2020, tételazonosító: 0109)

termékben idegen tárgy fordulhat elő.

Ezért a terméket a fogyasztók védelme érdekében kivonják a forgalomból.

A cég felhívja a vásárlók figyelmét, hogy a termék vételárát visszaadják, ha a terméket visszaviszik valamelyik áruházba.

(Origo 2019. február 8., péntek)

Veszélyben a klímacélok

MÉGSEM LEHET FÜGGETLEN A GAZDASÁGI BŐVÜLÉS AZ ENERGIAFOGYASZTÁSTÓL

Az európai energiafelhasználás növekedése tartósnak bizonyul, így a nemzeti energia- és klímaterveknek igen szigorúaknak kell lenniük a 2030-as célok eléréséhez.

Visszajára fordult az energiafelhasználás mérséklődésének trendje, hiszen a legfrissebb adatok szerint az Európai Unió primerenergia-fogyasztása 2017-ben 0,9 százalékkal, a végső energiaigénye 1,1 százalékkal nőtt az előző évihez képest. Míg az előbbi érték a természetben megtalálható megújuló és nem megújuló energiahordozók felhasználását, utóbbi a végfelhasználók számára átadott energia mennyiségét mutatja.

Az unió statisztikai hivatala, az Eurostat számai azt mutatják, hogy ez volt a harmadik olyan egymás utáni év, amelyben bővülést regisztráltak e téren, míg 2006 és 2014 között csökkenés volt tapasztalható. A közel tíz évet felölelő időszakra kiemelkedő jelentőségüként tekintett a szakma, mert bizonyítéknak tartotta arra, hogy lehetséges és működik a gazdasági növekedés leválasztása az energiafogyasztásról – emlékeztetett a Magyar Energiahatékonysági Intézet (Mehi).

Míg 2016-ban a primerenergia-felhasználás 2, a végső energiafogyasztás 0,7 százalékkal nőtt, és ekkor még a lakossági felhasználás volt a növekedés fő mozgatórugója, a következő évben már főként a kereskedelmi, az ipari és a közlekedési ágazatok voltak felelősek a növekedésért. Eközben viszont a lakosság és az ipar részesedése Magyarországon közel változatlan maradt, 2017-ben is az előbbi volt a fő energiafelhasználó. A primerenergia-felhasználás 1115 petajoule (PJ), a végső pedig 845 PJ volt. A hazai növekedési ütem pedig az uniós átlag felett van, ami arra utal, hogy a fogyasztásnövekedés pazarlással is párosul.

A trend ismételt megfordulása várható az uniós kötelezettségvállalások teljesülésétől. Az energiahatékonysági irányelv 2018. végi módosítása például 2030-ra uniós szinten 32,5 százalékos energiamegtakarítási célt tűz ki. Emellett készülnek a nemzeti energia- és klímatervek, amelyeknek a tagállamok 2030-ig szóló, fenntartható energiapályáit kell bemutatniuk. Ugyanakkor az eddig az Európai Bizottsághoz benyújtott dokumentumtervek elemzése alapján a The Coalition for Energy Savings rámutatott, hogy azok alapján nem érhetők el az EU 2030-ig kitűzött energiahatékonysági céljai.

A magyar klímatervről egy korábbi kormányhatározat alapján tudható, hogy legalább negyvenszázalékos kibocsátáscsökkentést, valamint húszszázalékos megújuló energiaforrás-felhasználási részarányt tűz ki célul. A végső energiafelhasználás mértéke pedig nem haladhatja meg a 2005-ös értéket 2030-ban.

(Magyar Nemzet 2019. február 8., péntek)

Feleslegessé válik a paksi bővítés?

Minden eddiginél szerényebb áramfogyasztás-növekedési becsléssel állt elő a Mavir.

A gazdaság erősödése és az egyre szaporodó áramfogyasztási csúcsok ellenére tovább csökkentette áramfogyasztás-növekedési előrejelzését a Mavir nemrég megjelent elemzésében. A központi hálózatokat birtokló, a hazai áramellátás biztonságáért felelő állami társaság 2001 óta 11 hasonló jóslatot tett közzé. Ezek a mostaninál rendre jóval magasabb fogyasztást vetítettek előre. Így például a 2005-ös előrejelzés a 2017-es áramfogyasztást a tényleges 45 terawattórához (TWh) képest 53 TWh-ra tette. A tanulmány 2001-2007 közötti változataiban még szinte egy vonallal meghosszabbították az addigi emelkedést. A 2007-es becslés 2025-re így már több mint 60 TWh-t vár. Tekintettel a tényleges fogyasztás pont ekkor, alapvetően a gazdasági válságnak betudható megtörésére, a Mavir 2009-től megzabolázta addig szabadon szárnyaló képzeletét. Igaz, 2011-ig változatlanul kissé magasabbra tippelték a végül bekövetkező értékeket. 2014-től még tovább szürkült a kép. Így

az előrejelzések kicsivel már a tények alá kerültek, nem függetlenül a meglóduló gazdaságtól. Az önsanyargató lendület azonban tovább folytatódott. Így a legfrissebb előrejelzés már a 2017-es tényleges fogyasztás alatti szintről indul és a növekedési ív is minden korábbinál laposabb. A tanulmány, aminek elkészítésére a Mavirt törvény kötelezi, azért fontos, mert évtizedes távlatú, több ezermilliárdos erőműberuházások – így a Paks 2-es bővítés – úgymond megkérdőjelezhetetlen hivatkozási alapjául szolgál. Téves, túlzó jóslatai tehát ilyen nagyságrendű felesleges kiadásokhoz vezethetnek. Ugyanakkor az alábecslés az ellátás biztonságának veszélyeztetésével fenyeget. „Be kell ismerni”, hogy az elmúlt évtizedekben a végül bekövetkező tényeknél mindig nagyobb értékeket jeleztek előre - fogalmaz a tanulmány. Ez szerintük a pontosítási lehetőség miatt nem vezet felesleges beruházásokhoz. A túlbecslés felelősségét elsősorban adatszolgáltatóira, így részint a nemzetközi és hazai szakintézményekre, részint a helyi áramszolgáltatókra hárítja. Másrészt ezzel indokolja a minden eddiginél szerényebb, 2023-ig évi 0,6, majd 2028-ig évi 1, azt követően pedig 2033-ig évi 0,9 százalékra becsült igénynövekedést. Ez alapján a hazai fogyasztás az időszak végére se érné el az 50 TWh-t. Az anyag – és különösen az ezzel egyidejűleg közzétett erőműszükséglet-terv – alapvetően továbbra is a várt igényekhez idomuló építkezéseket sürget. Bár a megújulóenergia-fejlesztések, az energiahatékonyság, a fogyasztói igények befolyásolásának jelentőségét egyre magasabbra értéklik. Az áramfogyasztás-visszaesés lehetőségéről úgy fogalmazznak, hogy az bizonyára várható, de ilyet most még „értelmetlen feltételezni”.

Erőműlétesítési tanulmányuk központi eleme változatlanul az a fenyegető ábra, amely szerint 2033-ra az ismert beruházási elképzeléseket is számításba véve már csak körülbelül 4500 MW-nyi hazai termelés áll szemben 7500 MW-nyi igénnyel. Alapvetően nukleáris és a földgáztüzelésű erőművek építésében bíznak. A kisebb, részben megújuló források egy része kapcsán – így például a szélerőművek vagy az (összességében szintén több 100 MW-t kitevő) gázmotorok tekintetében - egyenesen visszaesésre számítanak. A napelemek ma még alacsony száma a Mavir szerint „jellemzi a fejlődési irányt és annak mértékét”. Igaz, a saját fogyasztást kielégítő, a Mavirnál meg nem jelenő háztartási napelemek szerepét változatlanul bizonytalansági tényezőnek tekintik. A hazai áramfogyasztás bővülésére számít Haddad Richárd, a Magyar Elektrotechnikai Egyesület (MEE) főtitkára is. Habár szerinte a jelentős előrejelzési tévedések „üzletileg értelmezhetetlenek”, a 15 éves távlatot a lehetetlennel határos merészségnek tartja. Azt viszont bizton állítja, hogy a hazai villamosenergia-igények nagyságrendileg nem fognak változni. Ennek kielégítése érdekében a paksi bővítést a MEE-főtitkár elfogadható forgatókönyvnek nevezte.

Bár a szintén közölt csúcsterhelési előrejelzésre is az elmúlt évtizedek túlzásainak fokozatos finomítása jellemző, az derülátóbb. (Ez az a pillanatnyi áramigény, aminek kiszolgálására pont ugyanekkora áramtermelési képességnek kell rendelkezésre állnia.) A 2005-2007-es anyagok 2017-re 8 ezer megawattos (MW) szükségletet jósoltak a végül bekövetkező közel 7 ezer MW-hoz képest. Ez hosszabb távon már egy paksi bővítésnyi, vagyis legalább 3 ezermilliárdos tévedés. Az évek múltával itt is nő az önmérséklet, bár a Mavirnál egy pillanatig se számítanak a fogyasztási csúcsok visszaesésére.

Nő az energiapazarlás

Tavalyelőtt nőtt az EU és a magyar energiafogyasztás is - idézi az Eurostat tegnap megjelent közleményét a Magyar Energhatékonsági Intézet Nonprofit Közhasznú Kft. Ez már a harmadik, emelkedést mutató év, ami a 2006-2014 közötti kedvező folyamatok után tartós fordulatról tanúskodik - állapítják meg. Ez kedvezőtlenül hat az energiahatékonyságra és a légszennyezés csökkentésére egyaránt. Riasztónak tartják, hogy a hazai ütem az uniós átlag feletti, ami növekvő pazarlásra utal. Így elsősorban a lakásállomány felújítását sürgetik. Egyszersmind üdvözlük az energiahatékonyság javítására hozott új uniós szabályokat.

(Népszava 2019. február 8., péntek)

Befellegzik a gyógyszerhamisítóknak?

Virágzik a feketekereskedelem a csempészett, nemritkán hamisított gyógyszerekkel. Az EU új biztonsági előírásai mindenesetre jelentősen csökkentik a kockázatot.

A gyógyszerek csempészésével, hamisításával foglalkozó bandák milliárdos hasznot zsebelnek be, különösen a potencianövelő szerekkel. A feketepiacon kilónként 60 euróért kapható a Viagra hatóanyaga. Az ebből gyártott tablettákat 90-100 ezer euró értékben tudják csempészárúként értékesíteni. Ez nagyobb haszonkulcs, mint a heroinnál: ott 7000 euró alapanyagból „csak” 50 ezer eurós jövedelemre lehet szert tenni.

Hamisított orvosság bevétele igen nagy kockázattal jár, hiszen a bandák manipulálhatják a szerek összetételét. A csempészett áru többsége egyébként eredeti, csak átcsomagolt, illetve ugyancsak eredeti, de lopott termék.

Az illegálisan forgalomba kerülő gyógyszerek természetesen sokat elvesznek a gyártók hasznából. Az EU-nak a szellemi tulajdont védő hatósága szerint az uniós országokban évente mintegy 10 milliárd eurót tesz ki a gyárak vesztesége.

Új világ jön a patikákban

2019. február 9-től az Európai Unió minden országában, így Magyarországon is, minden egyes vényköteles gyógyszert tartalmazó dobozt egyedi azonosítóval kell ellátni, amellyel a gyógyszerek végfogyasztók részére történő átadáskor ellenőrizhető azok származása.

A napokban életbe lépett uniós rendszabályok mindenesetre jelentősen javíthatnak a helyzeten. Vényköteles szerek csak BAR-kóddal hozhatók forgalomba, azokat szkennelve a patika meg tudja állapítani az eredetiséget. Nyoma marad a csomagolás felbontásának, és alkalmaznak a csomagolásán rejtett jeleket is az eredetiség igazolására.

(Piac és Profit – Der Spiegel 2019. február 9., szombat)

Nem szorítja háttérbe a készpénzt a drága bankolás

Kevés hazai számlacsomagra jellemző a csomagáras díjszabás, a tételenkénti költségekkel az alacsony jövedelműek járnak rosszul – derül ki a jegybank tanulmányából

A magyar lakossági ügyfelek jövedelemarányos pénzforgalmi költsége a tranzakciós illetéket kiszűrve is kiemelkedően magas európai összehasonlításban, ami nagymértékben hátráltatja az elektronikus fizetési módok magyarországi elterjedését – írta a Magyar Nemzeti Bank legújabb tanulmányában, amelyben magyarországi és európai pénzforgalmi szolgáltatók árazási gyakorlatát vizsgálták meg.

A jegybank honlapján pénteken közzétett tanulmányban megjegyezték: a vizsgált európai országokból a magyar lakossági fogyasztók relatív terhei a legmagasabbak az alacsony, az átlagos és a magas jövedelmű kategóriákban is. Az alacsony jövedelműek Magyarországon a nettó jövedelmük 1,13 százalékát, pénzügyi tranzakciós illeték nélkül számolva 1,09 százalékát költik átlagosan havonta bankolásra. A magyarokat a bolgárok és portugálok követik 0,74 százalékkal, miközben Olaszországban 0,48 százalék, Németországban 0,35 százalék, Spanyolországban 0,26 százalék, Svédországban 0,24 százalék, Romániában és

Lengyelországban 0,23 százalék, Dániában 0,19 százalék, Franciaországban 0,18 százalék, az Egyesült Királyságban pedig 0 százalék ez a ráta.

Európa legtöbb országában a bankok csomagárazást alkalmaznak, azaz a fogyasztók fix havi díjakért cserébe korlátlan számú átutalást bonyolíthatnak le. Ezzel szemben Magyarországon az ügyfelek a számlacsomagok túlnyomó többségénél a tranzakciókat közvetlenül terhelő díjakkal szembesülnek az átutalásoknál.

Miközben Magyarországon a vizsgálatba bevont 57 számlacsomag alig egyötödére volt jellemző a csomagáras számlázás, a vizsgált 60 külföldi számlacsomagnál már négyötöd volt ez az arány – derül ki a tanulmányból.

A jelenlegi árazási struktúra mellett az átutalások használatának mérsékelt növekedése is jelentős emelkedést okozna a hazai fogyasztók bankolási költségeiben – állapította meg a jegybank. Ez nagymértékben hátráltathatja a 2019-ben induló azonnali fizetési rendszer elterjedését és készpénzhasználatot kiváltó hatását – tették hozzá.

A sikeresen működő azonnali fizetési rendszerekben a lakossági fogyasztókat jellemzően nem terhelik tranzakciókhoz kapcsolódó közvetlen költségek – összegezte az MNB.

A jegybank szerint az európai trendekkel összhangban minden magyarországi lakossági fogyasztó számára alapszolgáltatásként kellene biztosítani a jövőben, hogy a havi számlavezetési díj megfizetése ellenében korlátlan számú és összegű átutalást indíthasson.

Az MNB tanulmányában 11 uniós ország, országonként két-két, a lakossági piacon jelentős részesedéssel bíró hitelintézet – országonként öt számlacsomagjának – adatait hasonlították össze a magyar adatokkal. Hazánkban 11 bank 57 számlacsomagját vizsgálták.

Bírság részvényértékesítő cégeknek

Összesen harmincmillió forint bírságot szabott ki a jegybank a Crown Trade Kft. és a DPD Trade Kft. társaságokra. A cégek az általuk alapított Gaudium Invest Zrt. zárt körben kibocsátott részvényeit jogsértő módon – a garanciális befektetővédelmi szabályokat teljesen mellőzve – ajánlották fel nyilvános értékesítésre. Az MNB már a vizsgálat elején megállapította, hogy a Crown és a DPD nem minősülhet nyilvánosan forgalomba hozott értékpapír kibocsátójának, ezáltal nem volt jogosult értékpapírok nyilvános értékesítésére.

(Magyar Hírlap 2019. február 9., szombat)

Kizárnák a csalás lehetőségét, a parkolóórákat is bekötnék a NAV-hoz

A Magyar Nemzet szombati számában megjelent interjúban jelentette be a pénzügyminiszter, hogy idén az online pénztárgépekhez, és az étel- és az italautomatákhoz hasonlóan a parkolóautomatákat vagy az autósóknál működő automata készülékeket is beköthetik a NAV-hoz.

Varga Mihály szerint számításaik azt mutatják, hogy online felügyelet csak tavaly több mint 400 milliárd forintos bevételt hozott az államnak olyan cégektől, amik korábban illegális vagy féllégális módon működtek. Arra a kérdésre, hogy mekkora bevételnövekedést vár az újonnan bekötött automatákról, úgy válaszolt, hogy az étel- és az italautomatákhoz hasonló, több százmillióst tételt,

"de ami fontosabb, hogy ezzel a lépéssel újabb foltot tüntethetünk el a gazdaságból, újabb ágazat bevételei válnak átláthatóvá, és újabb területen segíthetjük a tisztességesen működő vállalkozásokat,"

tette hozzá. Lényegileg elismerve, hogy a parkolási rendszereket üzemeltető cégek visszaélhettek a begyűjtött pénzzel. Akár úgy, ahogy azt a 444 korábban bemutatta: sorszám nélküli jegyekkel.

(444.hu 2019. február 9., szombat)

Veszélyes játékot hívott vissza a Tesco

Fulladást okozhat az egyik tescós játék. A boltlánc lépett.

Visszahívta a 25 centis Masha játékmackót a Tesco.

A cég szerint a fulladás kockázata miatt volt szükség a lépésre - derül ki a boltlánc honlapjáról.

A termék pontos azonosítói:

Terméknév: Masha 25cm mackó

EAN: 4006592919429

TPN: 118218284

Típusszám: 109301942

Forgalmazó: Simba Toys Polska Sp. z o.o., ul. Flisa 2, 02-247 Warszawa, Polska

A boltlánc közölte: "A terméket bármely áruházban, a blokk bemutatásának hiányában is visszavesszük. Kérjük, visszaváltási szándékukat a vevőszolgálaton jelezzék. A Tesco elnézést kér az ügyfeleinktől az esetlegesen okozott kellemetlenségekért."

(napi.hu 2019. február 10., vasárnap)

Idén belföldre utaznak vagy utaznának a legtöbben

Az idén 2-3 hétre, autóval, belföldre és hotelben megszállva tervezi az utazását a magyarok többsége, a tendencia nem változott, tavaly is az ilyen utazások voltak a legnépszerűbbek – derült ki a Bónusz Brigád és a GKI Digital év eleji kutatásából.

A megkérdezettek 65 százaléka többször is szeretne az idén útra kelni. A többség (66 százalék) olyan helyre akar menni, ahol még nem járt, de régóta a listáján van a hely. A többiek olyan helyre mennének, ahol már jártak, de visszavágynak. A 30-39 évesek még nagyobb arányban (62 százalék) mennének oda, ahol már jártak, a 18-29 éves fiatalok pedig inkább új helyre látogatnának (76 százalék).

A Bónusz Brigád és a GKI Digital kutatásából az is kiderült, hogy a tervek szerint a válaszadók 81 százaléka belföldön fog pihenni 2019-ben, de ezzel párhuzamosan 58 százalék európai, nem szomszédos országba is tervez utazást. A válaszadók fele szomszédos országban pihenne.

A városlátogatás, a wellness és a vízparti nyaralás továbbra is a három legnépszerűbb program, mindháromra 60 százalék körüli arányban voksoltak a válaszadók. A kutatásban részt vevők 14 százalékának mindegy az úti cél, csak pihenjen.

A válaszadók kétharmada hotelben tervez megszállni, 56 százalékuk apartmanban, minden ötödik válaszadó pedig magánházba készül. Ha tehetné, minden harmadik ember több mint 3 hetet töltene távol az otthonától, de erre reális esélyt csak minden ötödik válaszadó lát. Három emberből kettő a párjával fog utazni, sőt ha nyernének egy utazást, akkor is csak az emberek harmada vinné a szűk családját, legtöbben még egy nyereményutazásra is kizárólag a párjukkal mennének. A nyereményút célpontja a legtöbbször számára maradna Európán belül (28 százalék), de közel ugyanennyien választanának egy ingyenes amerikai utazást is.

A kutatás kitért arra is, hogy a legtöbben (73 százalék) autóval terveznek utazni, míg repülőre kevesebben, csak 64 százalékuk vállalkozna. Az utazási irodák által teljes egészében megszervezett utak nem népszerűek a felmérés szerint: a válaszadók 68 százaléka maga szervez mindent, önállóan keresgél programok és információk után, csupán minden negyedik ember bízta magát utazási irodára

(üzletem.hu 2019. február 10., vasárnap)

FVA heti sajtószemle összeállítás XII. évfolyam – 2019.6. hét

Fő téma: Fogyasztóvédelem, környezetvédelem, egészségügy, energia, élelmiszer-biztonság, vásárlás, szolgáltatás, pénzügyek, utazás, érdekvédelem.

Fogyasztóvédő Alapítvány - <https://fogyasztovedelem.hu/> levelek@fogyasztovedelem.hu

Üzenőfal, panaszok, archívum: https://fogyasztovedelem.hu/Varia_x/uzeno.htm

Tudatosan Fogyasztók Köre - https://fogyasztovedelem.hu/Varia_x/tagsag.htm

Sajtószemle: https://www.fogyasztovedelem.hu/Varia_x/sajto.htm (Hír-Adás.)